

Vergaderjaar 1996–1997

24 877

Wijziging van de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen (Organisatiewet sociale verzekeringen 1997)

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 25 oktober 1996

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen van haar bevindingen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen genoegzaam zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over het voorstel van wet voldoende voorbereid.

INHOUDSOPGAVE

	Blz.		
Algemeen	2	5.2 Aanbevelingen van het interimbestuur van het Ctsv	38
1. Inleiding	2	5.3 Bestuursstructuur van het Ctsv	39
2. Uitgangspunten	5	5.4 De inhoud van het toezicht door het Ctsv	39
3. De uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen	6	5.5 Besluiten die moeten worden voorgelegd aan het Ctsv of die de goedkeuring behoeven van het Ctsv	41
3.1 De sociale verzekeringbank	6	5.6 Het toezichtsbeleid	41
3.2 Het Landelijk instituut sociale verzekeringen	10	5.7 Het afleggen van verantwoording door het Ctsv	41
3.3 De sectorraden	18	6. De informatiehuishouding van de sector sociale verzekeringen	42
3.4 De uitvoeringsinstellingen	23	6.1 Inleiding	42
3.5 De relatie tussen het Lisv, de sectorraden en de uitvoeringsinstellingen	29	6.2 Verzekerenadministratie	43
3.6 Bevoegdheden van de minister ten opzichte van de SVb en het Lisv	30	6.3 Gegevensuitwisseling	43
4. Samenwerking en uitvoering in de regio	31	6.4 Informatievoorziening	43
4.1 Inleiding	31	7. Financieel-technisch beheer	45
4.2 Samenwerking in de praktijk: SWI	32	7.1 Budgettering en contractering	45
4.3 Rol voorliggend wetsvoorstel voor samenwerking en uitvoering in de regio	33	7.2 Begrotings- en jaarverantwoordingscyclus	46
5. Het toezicht op de sociale verzekeringen	34	7.3 Het financiële verantwoordingsproces	46
5.1. Inleiding	34	8. Effecten bedrijfsleven	47
		9. Financiële aspecten	47
		Artikelen	47

¹ Samenstelling:

Leden: Doelman-Pel (CDA), Biesheuvel (CDA), Vliegthart (PvdA), ondervoorzitter, De Jong (CDA), voorzitter, Scheltema-de Nie (D66), Van Middelkoop (GPV), Schimmel (D66), Rosenmöller (GroenLinks), Van Zijl (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Middel (PvdA), Van Hoof (VVD), Noorman-den Uyl (PvdA), Vreeman (PvdA), Adelmund (PvdA), Dankers (CDA),

Giskes (D66), Marijnissen (SP), Essers (VVD), Van der Stoep (VVD), Van Dijke (RPF), Bakker (D66), Klein Molekamp (VVD), Van Blerck-Woerdman (VVD), R. A. Meijer (Groep Nijpels). Plv. leden: Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Th. A. M. Meijer (CDA), Sterk (PvdA), Terpstra (CDA), Van Rooy (CDA), Van der Vlies (SGP), Fermina (D66), Rabbiae (GroenLinks), Van der

Ploeg (PvdA), Wolters (CDA), Dijkma (PvdA), M. M. H. Kamp (VVD), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Van Nieuwenhoven (PvdA), Apostolou (PvdA), Ten Hoopen (CDA), Van Boxtel (D66), vacature (CD), J. M. de Vries (VVD), B. M. de Vries (VVD), Leerkes (U55+), Van Vliet (D66), Hofstra (VVD), Hoogervorst (VVD), Nijpels-Hezemans (Groep Nijpels).

ALGEMEEN

1. Inleiding

De leden van de fractie van de PvdA stemmen in met de beslissing van de regering om met een geheel vernieuwde Organisatie wet sociale verzekeringen (OSV) te komen. Leek oorspronkelijk het vervallen van het Tijdelijk instituut voor coördinatie en afstemming (Tica) een van de belangrijkste redenen voor wijziging te zijn, intussen is gebleken dat het inzicht over het functioneren van het (nieuwe) toezicht mede een belangrijke reden is, vinden deze leden. De leden van de fractie van de PvdA onderschrijven het streven van de regering om te komen tot een «meer activerend stelsel van sociale zekerheid». Daarvoor is zeker nodig dat ook in dit voorliggende wetsvoorstel de ruimte geschapen wordt om te komen tot verdere samenwerking tussen uitvoeringsorganisatie in de sociale zekerheid, de arbeidsorganisatie en de gemeentelijke sociale diensten. Een reden te meer om de totale uitvoeringsorganisatie opnieuw te bekijken en eventueel nader te regelen, denken deze leden.

De CDA-fractie heeft met belangstelling kennisgenomen van het onderhavige wetsvoorstel. Hoewel de structuur en de inhoud van het sociaal-zekerheidsstelsel nog steeds in ontwikkeling zijn, worden de besturing en de organisatie van het stelsel nu reeds aangepast. Op zich kan de CDA-fractie zich indenken dat onder andere de tijdelijke positie van het Tica een wetswijziging noodzakelijk maakt. Bovendien is een aantal andere ontwikkelingen, zoals concurrentie in de uitvoering, een van sociale partners onafhankelijke beoordeling van uitkeringsaanvragen en regionale uitvoering, al langer onderwerp van discussie. De vraag is dan of de uitkomst van deze discussie pas in een wet ondergebracht dient te worden, nadat de inhoud van het stelsel meer vaste vorm heeft gekregen. De meest wenselijke situatie zou zijn als de organisatie van het stelsel logisch zou voortvloeien uit de structuur van het stelsel. Hoe kijkt de regering daartegen aan?

Reeds geruime tijd wordt gediscussieerd over de meest gewenste vorm van de uitvoering. Het nu voorliggende wetsvoorstel geeft nog geen eindsituatie te zien. De leden merken op dat bijvoorbeeld niet duidelijk is hoe de concurrentie daadwerkelijk inhoud zal krijgen. Het lijkt wel alsof de regering enerzijds hoog wil opgeven over de marktwerking, die ook zijn intrede zal doen in de uitvoering van de sociale zekerheid, maar anderzijds toch huiverig is voor de gevolgen hiervan.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van dit wetsvoorstel. Het is naar de mening van deze leden een noodzakelijk onderdeel van het samenstel van principiële wijzigingen in het stelsel van sociale zekerheid en de daarbij behorende uitvoeringsorganisatie. Kenmerken van die wijzigingen betreffen een andere verdeling van verantwoordelijkheden, meer prikkels en belangen daar waar invloed uitgeoefend kan worden op beperking van het volume in de sociale zekerheid, beperking van kosten, bevordering van de inzet tot reïntegratie, doeltreffendheid en doelmatigheid. Deze leden kunnen zich dan ook vinden in de doelstellingen, uitgangspunten en daarbij behorende hoofdlijnen van beleid, zoals weergegeven in het voorliggende wetsvoorstel.

De leden van de D66-fractie hebben met instemming kennisgenomen van het wetsvoorstel OSV 97. De leden van de D66-fractie onderschrijven het doel van de wetswijziging, te weten de activiteiten van de uitvoeringsorganisaties meer dan nu toe te richten op activering en reactivering, om daarmee te bereiken dat mensen minder een beroep hoeven te doen op een uitkering.

Met belangstelling hebben de leden van de fractie van GroenLinks kennisgenomen van dit wetsvoorstel. Adequate organisatie van de uitvoering van de sociale verzekeringen is van groot maatschappelijk en financieel belang. Het wetsvoorstel beoogt richtinggevend te zijn wat betreft de inrichting van de uitvoering vanaf 1997 en wil ook lijnen uitzetten naar de toekomst vanaf het jaar 2000.

De leden van de RPF-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij kunnen de beoogde doelstellingen van de voorgestelde wijzigingen onderschrijven. Daarnaast hebben zij er begrip voor dat is gekozen voor een integrale nieuwe tekst van de OSV, gelet op de ingrijpende wijzigingen die worden voorgesteld.

De leden van de RPF-fractie stellen vast dat de uitvoeringsorganisatie de afgelopen jaren al veel voor haar kiezen heeft gekregen door de invoering van en wijzigingen in de OSV zelf en door talloze wijzigingen in materie-wetten als de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) en de Werkloosheidswet (WW). Het is deze leden opgevallen dat aan dit aspect in de toelichting niet veel aandacht wordt geschonken. Zij zijn van oordeel dat de positie van de duizenden werknemers in de uitvoeringsorganisatie nadrukkelijk in het oog moet worden gehouden, los van de wenselijkheid en de noodzaak van wijzigingen in de organisatie. Kan de regering expliciet aangeven op welke wijze dat gebeurt?

De regering hecht er veel waarde aan dat de voorliggende wet over ruim twee maanden in werking treedt. Om meer dan één reden komt dat ongelukkig uit. Ten eerste is de tijd die nog resteert om de wet in het parlement te behandelen erg kort. Het is dan ook te betreuren, zo vinden de leden van de RPF-fractie, dat het voorliggende wetsvoorstel niet eerder in behandeling kon worden genomen. Daarnaast vinden zij het wel erg ongelukkig uitkomen dat de Kamer moet reageren op het voorliggende voorstel nog voordat een debat over de aanbevelingen van de Tijdelijke commissie Ctsv met de regering heeft plaatsgevonden. Op deze manier kan – bij wijze van spreken – op de eerste nota van wijziging worden gewacht, aldus deze leden. Uiteraard is dat een keuze van de Kamer zelf, maar dat neemt niet weg dat deze leden moeite hebben met de nu gevolgde procedure, inclusief de haast die nu blijkbaar geboden is. Waarom de enorme haast? Bestaat daartoe een absolute noodzaak of is denkbaar dat als alternatief bepaalde overgangsmaatregelen worden getroffen om bijvoorbeeld de expiratie van huidige wettelijke regelingen te ondervangen? Bij een zo omvangrijk en belangrijk dossier is haastwerk allerminst wenselijk. De leden van de RPF-fractie realiseren zich dat al in het voortraject met de regering van gedachten is gewisseld over belangrijke zaken als de ontvlechting. Over een aantal aspecten heeft echter nog geen fundamentele discussie plaatsgevonden. Blijkbaar is het uitgesloten dat over deze belangwekkende materie in alle rust een diepgaande discussie wordt gevoerd.

De leden van de RPF-fractie zeggen de regering dank voor de uitgebreide toelichting op de voorgestelde wijziging van de uitvoeringsorganisatie. Niettemin hebben zij op belangrijke onderdelen een uitgebreide inhoudelijke onderbouwing gemist. Zij denken bijvoorbeeld aan de keuze van de regering voor een tripartite bestuurssamenstelling van de Sociale Verzekeringsbank (SVb) en van het Landelijk instituut sociale verzekeringen (Lisv). Deze leden vinden het niet wenselijk dat een principiële benadering van de vraag op grond van welke overwegingen publiekrechtelijke taken (mede) door privaatrechtelijke organisaties moeten of mogen worden uitgevoerd achterwege is gebleven. Als de regering daarover bepaalde opvattingen heeft zouden zij die graag vernemen. Verder ontbreekt een beschouwing van de regering over de toekomstige inrichting en uitvoering van ons sociale zekerheidsstelsel. De leden vragen de regering in dit verband in te gaan op de vraag hoe van de uitvoeringsorganisatie verwacht kan worden dat ze is toegesneden op het

stelsel van sociale zekerheid, zonder dat duidelijkheid bestaat over de vormgeving van dat stelsel in de nabije toekomst. Deze leden nodigen de regering uit om deze aspecten alsnog te belichten.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en de daarbij behorende toelichting. Het wetsvoorstel maakt deel uit van een breder pakket van maatregelen om het beleid, dat gericht is op het terugdringen van het beroep op de sociale zekerheidsuitkeringen, kracht bij te zetten. Eén van de doelen van het voorliggende wetsvoorstel is dan ook – naast de wetsvoorstellen uit het Pemba-complex – een bijdrage te leveren aan het beperken van het beroep op de werknemersverzekeringen. De ingrepen in de bestaande structuur van de uitvoeringsorganisaties is daarbij zo drastisch, dat de bestaande – nog niet erg oude – Organisatiewet in zijn totaliteit vervangen zal worden. De aan het woord zijnde leden willen duidelijk stellen dat zij de noodzaak inzien van het terugdringen van het beroep op de sociale verzekeringen. Daarbij moeten goede structuren bestaan. Het wetsvoorstel wil daaraan een bijdrage leveren. De daarin aangebrachte structuren voor wat betreft de taken en bevoegdheden en de onderlinge verhoudingen tussen het College van toezicht sociale verzekering (Ctsv), het Lisv, de uitvoeringsinstellingen en de sectorraden zijn op zichzelf duidelijk. Over de meer directe en kwantitatieve invloed van het voorliggende wetsvoorstel op het gevoerde «terugdringingsbeleid» zullen deze leden in het vervolg enige kritische vragen stellen.

De leden van de GPV-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Zij zijn van mening dat met betrekking tot de sociale verzekeringen een organisatie nodig is die voldoet aan de eisen van doorzichtigheid, doelmatigheid en van een heldere verantwoordelijkheidsverdeling. Het inbrengen van concurrentie door marktwerking en een meer regionale opzet van de uitvoering kunnen naar de mening van deze leden de doelmatigheid verbeteren. Zij merken hierbij wel op dat er nog enkele ingrijpende ontwikkelingen gaande zijn op het gebied van de sociale verzekeringen. Dat betekent dat er nog geen zekerheid bestaat hoe de eindsituatie eruit zal zien. Daarom moet voorkomen worden dat er een organisatievorm wordt neergelegd die bij de minste of geringste wijzigingen in de sfeer van de sociale zekerheid om allerlei ingrijpende organisatieveranderingen vraagt. Voldoet de in het wetsvoorstel voorgestelde organisatievorm aan deze voorwaarden? Bij een organisatievorm waarbinnen zo'n belangrijke publieke taak wordt uitgevoerd vinden de leden van de GPV-fractie het belangrijk dat helder is wie waarvoor verantwoordelijk is en dat met name de minister ook zodanige bevoegdheden behoudt dat hij op zijn verantwoordelijkheid is aan te spreken.

De leden van de SP-fractie wensen vooraf op te merken dat de ontvlechtingsoperatie – waarvan het onderhavige wetsvoorstel het voorlopige einde is – is ingezet op het moment dat de leden van de SP-fractie nog niet in de Tweede Kamer waren. Deze leden hebben derhalve niet deelgenomen aan de oorspronkelijke besluitvorming in deze. Zij volstaan op dit moment met op te merken dat zij bezwaren hebben tegen de inmiddels ingeslagen richting, waar het betreft de organisatie van de sociale verzekeringen. De leden van de SP-fractie hebben dan ook met de nodige reserve van het onderhavige wetsvoorstel kennisgenomen.

Door Cadans wordt opgeworpen dat de regering niet duidelijk maakt wat op het gebied van de organisatie van de sociale verzekeringen de eindsituatie is. Zijn er op termijn nieuwe wijzigingen te verwachten? De leden van de SP-fractie vernemen graag een reactie van de regering op dit punt.

2. Uitgangspunten

Naast de geformuleerde uitgangspunten, waar de leden van de fractie van de PvdA het volledig mee eens zijn, denken zij dat een doelmatige uitvoering van de sociale zekerheidswetgeving en dus het effectief functioneren van de uitvoeringsinstellingen op zichzelf al een uitgangspunt is. Zij hebben een passage daarover gemist. Natuurlijk, zo geven deze leden nogmaals aan, het beperken van het beroep op de werknemersverzekeringen is van existentieel belang. Juist de beroering daarover in dit werkveld, waar toch een ieder die recht had op een uitkering naar behoren (volgens de dan bestaande wetgeving) geholpen is, vraagt daarom.

In de aanbevelingen van het interimbestuur van het Ctsv wordt aan de regering voorgesteld een uitspraak te doen over de beoogde eindsituatie voor de inrichting van de uitvoeringsorganisatie. In een gezamenlijke brief van de uitvoeringsinstellingen die thans de uitvoering van de werknemersverzekeringen verzorgen, wordt gesteld dat een duidelijke visie van de regering op een beoogde eindsituatie van de uitvoeringsorganisatie in dit wetsvoorstel gemist wordt. De leden van de fractie van de PvdA vragen de regering een uitspraak te doen over de genoemde aanbeveling van het interimbestuur van het Ctsv en daarmee in te gaan op de stelling van de genoemde uitvoeringsinstellingen.

De leden van de D66-fractie ondersteunen de uitgangspunten van de regering voor dit wetsvoorstel. Er moet voor alle betrokkenen een existentieel belang voor doelmatige uitvoering van werknemersverzekeringen ontstaan. Deze leden vragen de regering nog eens aan te geven hoe middels dit wetsvoorstel het existentieel belang bij de diverse betrokkenen vorm heeft gekregen. Als voorbeeld noemen de leden van de D66-fractie de uitvoeringskosten. Naar het deze leden voorkomt, komen de uitvoeringskosten van alle sectoren ten laste van de landelijke premie. Voorzover er sprake is van differentiatie van premie is dat op basis van uitkeringslasten. Dit betekent dat een sector geen belang heeft om de uitvoeringskosten laag te houden, omdat zij dit niet of nagenoeg niet terugziet in een lagere premie. De uitvoeringskosten worden verevend over alle sectoren. Er is dus geen direct belang voor sectoren afzonderlijk om de uitvoeringskosten laag te houden. De leden van de D66-fractie de regering hierop een reactie te geven.

De leden van de SGP-fractie stellen vast dat het uiteindelijke doel van de voorliggende regelgeving is het zodanig inrichten van de uitvoeringsorganisatie, dat deze beter in staat is een bijdrage te leveren aan de beperking van het beroep op de werknemersverzekeringen. In de toelichting missen deze leden een uiteenzetting over de tekortkomingen van het bestaande stelsel met betrekking tot dit doel. Ook is hun niet duidelijk geworden wat de nieuwe opzet precies gaat bijdragen aan de verwezenlijking van het terugdringen van het beroep. Zij zijn van mening dat over dit doel – toch het hoofddoel van het wetsvoorstel – te impliciet gesproken wordt. Graag hadden zij in de memorie van toelichting nog eens een meer expliciete uiteenzetting gezien over hoe structuurveranderingen kunnen bijdragen aan de beperking, hoe van daaruit de bestaande structuur is getoetst, wat de tekortkomingen daarvan zijn, welke veranderingen die tekortkomingen logischerwijze vergen en hoe die veranderingen in de voorliggende regelgeving zijn neergeslagen. De aandacht voor deze vragen komt deze leden in de context van het voorliggende wetsvoorstel als wenselijk voor.

Het is de leden van de SGP-fractie opgevallen dat aan de daadwerkelijke bijdrage van de voorgestelde maatregelen aan het terugdringen van het aantal beroepen op de werknemersverzekeringen in de toelichting niet met zoveel woorden aandacht is besteed. Ondanks de bepaald lastige

kwantificeerbaarheid hiervan, zal over de gevolgen van een ingrijpende wetsoperatie als de onderhavige toch zeker enige duidelijkheid moeten bestaan? De leden van de SGP-fractie willen de effectiviteit van efficiencymaatregelen zeker niet bagatelliseren. Maar, zo betogen zij, al te hoog gespannen verwachtingen moeten er ook niet aan gesteld worden. Het terugdringen zal toch uiteindelijk dienen te geschieden op basis van de materiewetten uit het Pemba-complex. De doelmatigheidsoperaties hebben naar het oordeel van de leden van de SGP-fractie in dat geheel een meer ondergeschikte rol. Naar het oordeel van deze leden heeft de regering in de toelichting op het voorliggende wetsvoorstel de doelmatigheidslijn erg benadrukt, zonder deze duidelijk af te zetten tegen en in verhouding te brengen met de implicaties die de materiewetten uiteindelijk zullen moeten hebben op het gebied van de terugdringing van het aantal beroepen op de werknemersverzekeringen. Wat is de zienswijze van de regering over een en ander?

De leden van de SP-fractie constateren dat marktwerking «in brede zin» een belangrijk uitgangspunt van de nieuwe organisatie wordt. Zij merken op dat zij principiële bezwaren hebben tegen de invoering van marktwerking in de sociale verzekeringen, met de daaraan verbonden concrete uitwerking opgesomd op blz. 3, eerste alinea van de memorie van toelichting. Zij betogen andermaal dat de solidariteitsgedachte hierdoor op onverantwoorde wijze wordt uitgehold.

3. De uitvoeringsorganisaties sociale verzekeringen

3.1 De Sociale Verzekeringsbank

Met betrekking tot in de juli jl. in werking getreden Algemene nabestaandenwet (Anw) willen de leden van de fractie van de PvdA graag weten hoe tot nu toe de samenwerking met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie heeft gewerkt.

Heeft de SVb al eens om toestemming gevraagd voor andere dan opgenoemde taken (artikel 24, derde lid)? Deze leden zouden daar graag iets over horen. Verder zouden zij graag horen aan welke taken bijvoorbeeld gedacht zou kunnen worden, en in welke samenhang dat dan beoordeeld zal worden.

Waarom moeten deze leden precies denken als hier geschreven wordt dat er een intensivering van de taken van de SVb wordt voorgesteld.

De leden van de PvdA-fractie stemmen in met het terugbrengen van het aantal leden van het bestuur naar ten hoogste negen leden plus een onafhankelijke voorzitter. Zij horen graag een nadere argumentatie waarom niet langer uitgegaan wordt van plaatsvervangende leden. Deze leden kunnen zich voorstellen dat, daar waar op voordracht leden worden benoemd (3 per werknemers- en werkgeversorganisaties), men verwacht met plaatsvervangers te kunnen werken.

De minister stelt de Sociaal-Economische Raad (SER) in de gelegenheid advies uit te brengen over de representatieve organisaties van werkgevers en werknemers en over het aantal te benoemen leden. De leden van de PvdA-fractie stemmen daarmee in, maar zij vragen zich wel af waarom niet over de personen die voorgedragen worden, advies wordt ingewonnen bij de SER. Datzelfde, het inwinnen van advies, vragen zij zich ook af met betrekking tot de benoeming van de kroonleden en de onafhankelijke voorzitter.

Deze leden vragen verder waarom bij de bestuurssamenstelling van de SVb geen artikel is opgenomen over onverenigbaarheid, zoals dat bij het Ctsv wel het geval is (artikel 6).

De leden van de fractie van de PvdA zijn het eens met het voorstel om de minister de rechtspositie van de voorzitter van de SVb vast te laten

stellen. Zij vragen zich af of dit betekent dat de rechtspositie, zoals die nu functioneert voor de voorzitter van de SVb, gewijzigd gaat worden.

De leden van de VVD-fractie stellen dat een van de nieuwe taken van de SVb is het bevorderen van de inschakeling in het arbeidsproces van personen met een Anw-uitkering. De SVb moet daartoe samenwerken met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Zijn naar de mening van de regering alle voorwaarden voor een goede en effectieve samenwerking aanwezig en is in de Arbeidsvoorzieningsorganisatie voldoende deskundigheid op dit terrein aanwezig?

De SVb wordt verplicht jaarlijks een plan van aanpak bij de minister in te dienen, waarover overleg met minister plaatsvindt. Dat een dergelijke uitvoeringsorganisatie een «jaar-plan van aanpak» maakt, is naar de mening van de leden van de VVD-fractie ook zonder een wettelijk voorschrift voor de hand liggend. Daarom dan ook de vraag waarom dit expliciete wettelijke voorschrift? Wat is vervolgens het doel en de status van het voorgeschreven overleg? Is de indruk van deze leden juist, dat daarmee een vrij directe verantwoordelijkheid van de minister voor de SVb wordt gecreëerd, waarbij er sprake is van een beleidsmatige invloed vooraf? En vervolgens is de vraag, in welke positie deze constructie de Tweede Kamer brengt, gezien het feit dat een afschrift van het vastgestelde plan aan haar wordt toegezonden. Wordt daarmee bereikt dat ook de Tweede Kamer vooraf met het beleid, mogelijk stilzwijgend, instemt en daaraan dus geëncmitteerd is? Deze leden zouden een dergelijk gevolg van deze constructie afwijzen.

De leden van de VVD-fractie stellen de vraag waarom is gekozen voor het aantal bestuurders van tien en waarom het bestuur van de SVb, die geen werknemersverzekeringen uitvoert, tripartite moet zijn samengesteld?

De leden van de VVD-fractie kunnen zich vinden in het voornemen om de rechtspositieregeling van de voorzitter door de minister te laten vaststellen. Deze leden gaan er vanuit dat hier sprake zal zijn van een zelfstandig regime dat voldoet aan marktconforme eisen, opdat de kwalitatief juiste bezetting zal kunnen worden gerealiseerd. Deze opvatting is uiteraard ook van toepassing op de rechtspositieregelingen van de voorzitters van het Ctsv en het Lisv.

De leden van de D66-fractie constateren dat de SVb een aantal nieuwe taken krijgt, zoals het bevorderen van inschakeling in het arbeidsproces van Abw-gerechtigden. De SVb moet gaan samenwerken met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. De leden van de D66-fractie vragen de regering hoe zij dat zich concreet voorstelt.

De leden merken op dat niet alleen de SVb, maar ook het Lisv, uitvoeringsinstellingen, de gemeenten en de arbeidsvoorziening een overeenkomstige taak hebben. De leden van de fractie van D66 vinden dit op zichzelf verdedigbaar, maar de vraag is wel hoe wordt voorkomen dat al deze organisaties, onafhankelijk van elkaar, soortgelijke activiteiten gaan ontplooien. Deze leden vragen de regering met name om deze mogelijke activiteiten eens te bezien vanuit de invalshoek van de uitkeringsgerechtigden. Hoe wordt voorkomen dat meerdere organisaties min of meer dezelfde activiteiten in zijn of haar richting gaan afvuren?

De leden van de D66-fractie vragen waarom de SVb wordt verplicht jaarlijks voor 1 augustus 1996 een plan van werkzaamheden bij de minister in te dienen. Is dit een gevolg van negatieve ervaringen in het verleden, zo vragen zij zich af, of gaat het om stroomlijning van procedures die ook worden geïntroduceerd bij het Ctsv, het Lisv en Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Hetzelfde vragen zij zich af met betrekking tot de verstrekking van recht- en doelmatigheidsverklaringen aan het Ctsv over de SVb-fondsen.

De leden van de D66-fractie merken op dat de bestuurssamenstelling van SVb, Lisv en Arbeidsvoorzieningsorganisatie op elkaar worden afgestemd. Toch heeft het Centraal Bestuur van Arbeidsvoorzieningsorganisatie negen leden. Vanwaar dit verschil, vragen de leden van de fractie van D66. De besturen worden tripartite samengesteld en hebben een maximale zittingsduur. De bestuursleden worden geacht zonder last te opereren. Onduidelijk is hoe de verhouding deeltijd- en voltijd bestuursleden is. Het aantal leden van het Ctsv bestuur bedraagt maar drie, waarvan een voltijd voorzitter en drie deeltijd bestuursleden. Kan de regering nog eens aangeven waar het verschil tussen het aantal Ctsv bestuursleden en de andere besturen vandaan komt? Waarom worden er in de besturen van SVb en Lisv in tegenstelling tot Arbeidsvoorzieningsorganisatie geen plaatsvervangende leden benoemd?

De leden van de D66-fractie wijzen op het commentaar van VNO/NCW, waarin wordt gesteld dat enige binding en medeverantwoordelijkheid van sociale partners slechts dan kan plaatsvinden, indien de beleidlijnen en standpunten ook door de voordragende organisatie worden gesteund. De leden van de fractie van D66 vragen een reactie van de regering op deze opmerking. VNO/NCW wijzen er ook op dat het noodzakelijk is – evenals bij de SVb – dat het bestuur plaatsvervangende leden kent om een goede voortgang van de werkzaamheden van het bestuur te waarborgen of tenminste een plaatsvervangend lid per geleding, zoals ook zal gelden in de nieuwe Arbeidsvoorzieningswet. De leden van de fractie van D66 vragen waarom de regering hiervan heeft afgezien.

In de memorie van toelichting geeft de regering aan dat in de wet wordt voorgeschreven dat de leden van het Lisv-bestuur en het SVb- bestuur «functioneren zonder last van de voordragende organisaties» om op die manier te waarborgen dat de voorgedragen leden niet in opdracht van die organisaties stelling nemen. In de artikelen 34, derde lid, en 22, derde lid, is een en ander geregeld. De leden van de D66-fractie vinden dit een sympathieke bepaling maar denken dat in de praktijk de opstelling van met name de bestuursleden vanuit de geleding der sociale partners vrijwel in lijn blijken te zijn met de belangenorganisaties waar zij deel van uitmaken. Deze leden vragen de regering op welke wijze deze bepaling kan worden gehandhaafd. Aangezien het bestuur van het Lisv uiteindelijk – na advisering van sectorraden – beslist over de opdrachtverlening, is het bij de samenstelling van dit bestuur volgens de leden van de D66-fractie van groter belang of de werkgevers- en werknemersleden uit de algemeen erkende centrale landelijke organisaties komen dan wel uit branche-organisaties of vakbonden. In artikel 32, derde lid, is duidelijk bepaald dat het bij de werknemersvertegenwoordigers om de centrale representatieve organisaties (FNV/CNV/MHP) moet gaan. In het tweede lid van dit artikel is dat echter minder helder aangegeven, daar gesproken wordt van «algemeen erkende centrale en andere representatieve organisaties van werkgevers». Deze leden vragen de regering of dit betekent dat de bestuursleden van werkgeverszijde uit branche-organisaties afkomstig mogen zijn en of de vertegenwoordigers van de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) niet ook als zodanig worden bestempeld?

Het lijkt de leden van de D66-fractie volkomen terecht dat de minister de rechtspositie van het bestuur van de SvB regelt en tevens van het Lisv en Ctsv. In antwoord op de vragen van het lid Rosenmöller over het wachtgeld van de leden van het Ctsv heeft het de leden van de D66-fractie hogelijk verbaasd dat de leden van het bestuur dit zelf konden besluiten. Wanneer heeft het bestuur van het Ctsv overigens over het eigen wachtgeld een besluit genomen?

De leden van de D66-fractie vragen hoever het gevorderd is met de afstemming van rechtsposities van (semi-) publieke instellingen, voor wat betreft salariëring en beëindigingen van bestuursfuncties en verwijzen voor de vraagstelling naar de betreffende brieven van de PvdA- en D66-fracties.

Ook vragen de leden van de D66-fractie de regering in te gaan op de verschillen in het toezichtsmodel van de arbeidsvoorzieningsorganisatie en de sociale zekerheidsorganisatie.

Het is de leden van de RPF-fractie opgevallen dat niets wordt geschreven over het huidige functioneren van de SVb. Zij veronderstellen dat hieruit mag worden afgeleid dat de regering tevreden is met de huidige gang van zaken. Aansluitend vragen zij aandacht voor de bestuursamenstelling van de SVb. De keuze voor een tripartite opzet wordt zonder nadere onderbouwing gehandhaafd. De leden van de RPF-fractie hebben echter behoefte aan een dergelijke onderbouwing. Zij vragen de regering in het bijzonder in te gaan op de achtergrond en de rechtvaardiging van de aanwezigheid van de sociale partners in het bestuur. De SVb is immers belast met de uitvoering van publieke regelingen die door de sociale partners niet direct beïnvloedbaar zijn. Overigens moet uit deze vraag niet worden afgeleid dat deze leden er zondermeer voor pleiten de deelname van de sociale partners stop te zetten.

Verder missen deze leden een inhoudelijke motivering van het voorstel om het aantal leden terug te brengen, terwijl het takenpakket is uitgebreid. Hetzelfde geldt voor het afzien van plaatsvervangende leden. De vraag dringt zich op wat zich ertegen verzet om die wél aan te wijzen. De leden van de RPF-fractie vragen in dit verband nog welke gevolgen een gewijzigde bestuursamenstelling heeft voor de bestuursstructuur. Is het de bedoeling dat de positie van de voorzitter een zwaarder gewicht krijgt?

Het streven naar marktwerking op het terrein van sociale verzekeringswetten heeft vergaande gevolgen voor de regelgeving met betrekking tot Lisv en uitvoeringsinstellingen. Dat doet bij de leden van de RPF-fractie de vraag rijzen waarom ten aanzien van de werkzaamheden van de SVb marktwerking niet aan de orde is. De SVb stelt op grond van artikel 26 zelf de werkgebieden vast. Deze leden vragen zich met de Raad van State af hoe dit zich verhoudt tot de positie van de uitvoerders van de werknemersverzekeringen die zijn gebonden aan de Regionale Besturen voor Arbeidsvoorziening (RBA's).

De leden van de SGP-fractie hebben gezien dat het opstellen van een plan van werkzaamheden voor een jaar één van de nieuwe taken van de SVb vormt. Dit plan moet worden ingediend bij de minister, waarna daarover overleg plaatsvindt. Welke betekenis moet aan dat overleg worden gegeven? Kan de minister ook inhoudelijk invloed uitoefenen op het plan?

De leden van de SGP-fractie gaan nader in op de samenstelling van het bestuur van de SVb. De keuze om het aantal leden terug te brengen van vijftien naar negen kunnen zij volgen. Deze leden zijn van mening dat de slagvaardigheid van het bestuur erdoor bevorderd kan worden, terwijl ook de zorgvuldigheid van de besluitvorming er niet onder hoeft te leiden. Anders ligt het met het voorstel af te zien van de mogelijkheid om plaatsvervangende leden aan te wijzen. Op dit punt zijn de leden van de SGP-fractie nog niet overtuigd. Wezenlijk uitgangspunt van de samenstelling van het bestuur is de tripartite structuur. Wordt aan de essentie van die structuur geen afbreuk gedaan, indien voor bijvoorbeeld langdurige afwezigheid van een van de leden uit een van de drie geledingen geen vervanging mogelijk is? Waarom is niet op zijn minst een «kan-bepaling» op dit punt opgenomen? De verantwoordelijkheid voor het al dan niet benoemen van plaatsvervangende leden en de gevolgen die zo'n beslissing met zich brengt, ligt dan bij de deelnemende partners zelf. Ziet de regering hierin geen mogelijkheid om de tripartite structuur beter gestalte te geven? De leden van de SGP-fractie wijzen erop dat deze opmerkingen ook betrekking hebben op de samenstelling van het bestuur van het Ctsv en het Lisv.

De leden van de GPV-fractie lezen op blz. 4 van de toelichting dat de SVb jaarlijks overleg heeft met de minister over het plan van werkzaamheden. Wat voor een karakter heeft dit overleg? Is dit overleg gericht op overeenstemming of heeft bij gebrek aan overeenstemming de minister het laatste woord? In de toelichting staat dat de SVb het plan vaststelt. Vindt deze vaststelling plaats nadat de minister hieraan zijn goedkeuring heeft gegeven?

3.2 Het Landelijk instituut sociale verzekeringen

De leden van de PvdA-fractie merken op dat met betrekking tot de sectorale inbreng via sectorraden onder de verantwoordelijkheid van het Lisv door sommige (direct) betrokkenen er op wordt gewezen dat deze sectorraden geen formele (bedoeld wordt waarschijnlijk wettelijke) bevoegdheden hebben. Het zijn, zoals geconstateerd wordt, private organen zonder publieke status. De leden van de fractie van de PvdA denken dat dit een juiste constatering is. Zien zij het juist dat wanneer formele (wettelijke) status gegeven zou worden met daarbij behorende bevoegdheden, het verschil met de vroegere organisatie in de bedrijfsverenigingen wel zeer gering zou zijn? Kennelijk is het nodig ook op deze plaats nog eens nader toe te lichten waarom de bestuurlijke verantwoordelijkheden, de publieke taken, onder het Lisv dienen te vallen. Deze leden vragen de regering dit te doen.

De leden van de fractie van de PvdA stemmen in met de keus van de regering voor een tripartite samenstelling van het bestuur van het Lisv. Zij vragen zich af of niet ook hier een artikel over onverenigbaarheid dient opgenomen te worden. Waarom wordt de SER wel advies gevraagd over de representativiteit van organisaties en niet over de voordracht van personen daaruit? Over de onafhankelijke voorzitter en de kroonleden wordt ook hier niet voorgesteld advies te vragen aan de SER. Waarom niet?

De keus van de regering geen plaatsvervangende leden te benoemen zien deze leden graag nader uitgelegd. Het is toch onwenselijk, zo denken zij, dat gedurende langere afwezigheid met een geringer aantal leden bestuurd moet worden. Wordt overwogen om (één van de) kroonleden van het Lisv ook deel uit te laten maken van het bestuur van Arbeidsvoorzieningsorganisatie?

De leden van de CDA-fractie stellen dat onafhankelijke claim-beoordeling, integrale gevalsbehandeling, regionalisering en onafhankelijk toezicht de sleutelwoorden zijn in het voorliggende wetsvoorstel. De vraag is wel of het Lisv niet een te sterke centrale rol gaat krijgen. Krijgt het streven naar regionale uitvoering wel voldoende inhoud bij een zo'n sterk opgetuigd orgaan? Het is toch niet de bedoeling, dat het Lisv het hoofdkantoor gaat worden van de uitvoeringsorganen?

De regering stelt voor het Lisv te voorzien van een tripartite samenstelling. De toevoeging van onafhankelijke leden zou een meerwaarde hebben. Op blz. 12 van de memorie van toelichting wordt wel een heel korte motivatie gegeven voor de keus voor een tripartite samenstelling. De leden van de CDA-fractie vragen of het optreden van de voorganger van het Lisv aanleiding heeft gegeven voor het voorstel te komen tot een tripartite orgaan. Wat is voor de regering de aanleiding geweest een – wat genoemd wordt – extra waarborg te willen hebben voor het dienen van het algemeen belang?

De regering stelt dat bestuurlijke betrokkenheid van sociale partners bij het Lisv een toegevoegde waarde heeft. Is die toegevoegde waarde minder, indien gekozen wordt voor een bipartite samenstelling met een onafhankelijke voorzitter?

De leden van de VVD-fractie kunnen zich vinden in de aan het Lisv opgedragen taken. Zij ondersteunen de opvatting, dat de werkzaamheden met betrekking de voorbereiding en uitvoering via administratie-overeenkomsten dienen te worden verricht door uitvoeringsinstellingen. Zij onderschrijven, zoals de regering dat formuleert, de «wenselijkheid» van het doen mandateren van die uitvoeringsinstelling. Waarom wordt die wenselijkheid niet nadrukkelijker uitgesproken en meer bindend voorgeschreven?

De aan het woord zijnde leden onderstrepen het belang van een van de sociale partners onafhankelijke claimbeoordeling. Zij kunnen zich in dat verband vinden in het voornemen jaarlijks door het Ctsv te laten rapporteren omtrent «de wijze waarop» de claimbeoordeling geschiedt. Overigens nemen deze leden aan dat «de wijze waarop» slaat op de vraag of er daadwerkelijk sprake is van onafhankelijkheid van sociale partners, en dat daarmee niet wordt bedoeld op een jaarlijkse rapportage over de uitvoeringspraktijk (wijze van keuren, enz.), hoe belangwekkend dat ook kan zijn.

Naar aanleiding van het gestelde omtrent de claimbeoordeling komen deze leden terug op een aandachtspunt, dat reeds eerder namens hen is verwoord in algemene overleggen dienaangaande. Het betreft de organisatie van de keuring. Naar de mening van deze leden zijn er goede redenen om de keuring en bepaling van de arbeidsongeschiktheid te doen verrichten door een zelfstandige en onafhankelijke instantie. Juist in een situatie waar er sprake is van meer uitvoeringsorganen, waar er sprake is van concurrentie tussen deze organen, waar de uitkomsten in de toekomst ook particuliere verzekeraars zullen aangaan en waar er een hoge mate van eenduidigheid in de uitvoering gewenst is, ware naar de mening van deze leden een dergelijke onafhankelijke keuringsinstantie te overwegen. Gaarne vernemen de leden van de VVD-fractie de visie van de regering op dit punt.

Wanneer zou blijken dat het Lisv «in zo grote mate zelf de beslissingen neemt»(met betrekking tot de claimbeoordeling, blz. 8 van de memorie van toelichting), dan dient het Ctsv in te grijpen, aldus de regering. Het gebruik van de woorden «in zo grote mate» wekt de indruk dat wanneer het Lisv in beperkte mate zelf beslissingen neemt, dit toegestaan zou zijn. Het mag alleen niet de spuigaten uit lopen, zo lijkt te worden aangegeven. De leden van de VVD-fractie vragen of die indruk juist is en voegen er aan toe dat zij een dergelijke gedachtengang afwijzen.

De meerjarige administratie-overeenkomsten moeten ter goedkeuring aan het Ctsv worden voorgelegd. Kan nu reeds inzicht worden gegeven aan de hand van welke criteria dit college die overeenkomsten dan zal toetsen, zo vragen de leden van de VVD-fractie. Wat is overigens de zin en/of noodzaak van het in de gelegenheid stellen van de sectorraden om een concept-overeenkomst op te stellen, zo vragen zij hier reeds en voegen daar aan toe hierop later terug te komen.

Het Lisv is verantwoordelijk voor de reïntegratietaak. Het Lisv zal dat niet zelf kunnen doen. Zien de leden van de VVD-fractie het juist, dan zal de wijze van invulling van deze taak gestalte krijgen in het SWI-traject. Desalniettemin blijft de vraag hoe kan worden voorkomen, dat er onduidelijkheid gaat bestaan over taken en bevoegdheden van de diverse betrokken instanties.

Er wordt geëist dat het Lisv bepaalt dat de uitvoeringsinstelling in (combinatie van) regio's een persoon de bevoegdheid verleent om beslissingen te nemen over de activiteiten in verband met de reïntegratietaak. Hoewel deze intentie duidelijk is, vragen de leden van de VVD-fractie zich echter af of niet kan worden volstaan met een algemener formulering in de overeenkomst aangaande die integratietaak. Het toeschrijven naar een persoon (en daarna naar zijn plaatsvervanger enz.) komt op zijn minst bureaucratisch over.

Ook voor het Lisv wordt voorgeschreven dat een jaarplan wordt opgesteld dat moet worden voorgelegd aan de minister, waarover dan overleg plaatsvindt en dat na vaststelling aan de beide Kamers in afschrift wordt toegezonden. De hiervoor door deze leden gestelde vragen dienaangaande met betrekking tot de SVb, worden hier herhaald.

De regering kiest voor een tripartite bestuurssamenstelling voor het Lisv, zo constateren de leden van de VVD-fractie. Argumenten daarvoor zijn volgens de regering: de deskundigheid, het sociaal-economische netwerk, dat met name de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden ten goede kan komen, het existentiële belang en de vorming van een breed draagvlak voor het publieke bestel. De aan het woord zijnde leden hebben bij die argumenten enkele kanttekeningen. Dat er bij betrokkenen sprake van deskundigheid is, zullen deze leden niet ontkennen. Maar tegelijkertijd stellen zij vast, dat er buiten de kringen van sociale partners ook sprake is van die deskundigheid.

Het argument van het netwerk dat zo gunstig zou zijn voor de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden doet deze leden de vraag stellen om een vergelijking te maken met de huidige situatie, waar sociale partners reeds op alle belangrijke posities voor reïntegratie bestuurlijk actief zijn: bij de vaststelling van arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden, in de arbeidsvoorziening, in de bedrijfsvereniging en bij het huidige uitvoeringsorgaan. Tegelijkertijd moet helaas worden vastgesteld, dat de mate van reïntegratie zich allerminst op het gewenste en noodzakelijke niveau bevindt. Wat is er in de nieuwe situatie anders en beter, waardoor die veronderstelde meerwaarde wel tot uitdrukking zal komen? Is de regering ook bereid om eventueel de bestuurlijke positie van sociale partners juist van de mate waarin deze meerwaarde ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd te laten afhangen?

Gaarne zouden deze leden van de regering nog eens toegelicht krijgen op welke wijze een existentieel belang voor sociale partners wordt gecreëerd, waardoor bovendien het belang van de voorgestane (wijze van) uitvoering wordt gediend.

Ten aanzien van het tot stand brengen van een draagvlak voor de publieke werknemersverzekeringen heeft bij deze leden nimmer de indruk bestaan, dat dat draagvlak er niet zou zijn en dat alle sociale partners veeleer zouden kiezen voor een private verzekering. Ware dat wel zo, dan nodigen de aan het woord zijnde leden de regering bij deze uit om met daartoe strekkende voorstellen te komen.

Dat alles overziend is het nog maar de vraag of de mening van de regering, dat er sprake is van een toegevoegde waarde steeds te handhaven is. Deze leden willen de regering nog een andere stelling voorhouden. Is het niet zo, dat naar aanleiding van de Enquêtecommissie uitvoeringsorganen sociale verzekeringen kan worden vastgesteld, dat de waarde en het belang van participatie in het bestuur zich vooral beperkte tot het bovenwettelijke deel van de arrangementen?

Naar aanleiding van deze kanttekeningen bij de argumenten van de regering vragen de aan het woord zijnde leden, teneinde zelf een zorgvuldige afweging te kunnen maken, om een reactie van de regering en een nadere uiteenzetting waarom het wenselijk is de bestuurlijke verantwoordelijkheid, hetgeen iets anders is als bestuurlijke betrokkenheid, van sociale partners te continueren.

Het voorstel van de regering om in het Lisv-bestuur onafhankelijke leden op te nemen wordt door de leden van de VVD-fractie van harte ondersteund. Evenals met betrekking tot de SVb geldt ook ten aanzien van het Lisv de vraag waarom voor een bestuur van tien personen wordt gekozen.

Het Lisv bepaalt niet aard en aantal van de sectoren. Dat doet de minister, omdat het voor de structuur van de uitvoering van de werknemersverzekeringen een zo belangrijk sturend element zou zijn, dat de minister dat moet doen, aldus de regering. Hoewel hier van een

wijziging ten opzichte van de huidige situatie geen sprake is, verzoeken de leden van de VVD-fractie desalniettemin een toelichting op deze keuze. Bovendien willen zij graag een toelichting op de positie van de sectoronderdelen.

De leden van de D66-fractie ondersteunen de expliciete wettelijke reïntegratietaakstelling van de uitvoeringsorganisatie werknemersverzekeringen. Uit het rapport van de Enquêtecommissie uitvoeringsorganen sociale verzekeringen bleek dat daarover onduidelijkheid bestond. Door de huidige wetswijziging hoeft daarover in ieder geval geen onduidelijkheid meer te bestaan. Het lijkt de leden van de D66-fractie enigszins gecompliceerd dat de reïntegratietaak via de regio's van de arbeidsvoorzieningsorganisatie moet verlopen, terwijl de overige taken vooral sectorgewijs moeten verlopen. De leden van de D66-fractie vragen de regering in hoeverre reïntegratie-activiteiten belemmerd kunnen worden door de sectorale indeling in die zin dat ongeveer 38 sectoren over contracten met uitvoeringsorganisaties adviseren, terwijl de uitvoering plaatsvindt door vijf uitvoeringsorganisaties die in 18 arbeidsvoorzieningsregio's opereren.

De leden van de D66-fractie constateren dat het Lisv de verantwoordelijkheid krijgt voor de uitvoering van de wettelijke ziekengeld- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, de Toeslagenwet (TW) en de Wet arbeid gehandicapte werknemers (WAGW). De Parlementaire enquêtecommissie uitvoeringsorganen sociale verzekeringen, waarvan de aanbevelingen in deze kabinetsperiode grotendeels wettelijk zijn verwerkt, had ook als aanbeveling om de TW af te schaffen. De aanvulling tot het relevante sociaal minimum zou kunnen geschieden door de Algemene bijstandswet (Abw). De commissie vond dat daarmee een oneigenlijk element uit de werknemersverzekeringen, waar relatief hoge uitvoeringskosten mee zijn gemoeid en waar nauwelijks controle op plaatsvindt, zou worden ondergebracht in een regeling waarin het wat de functie betreft thuis hoort. De leden van de D66-fractie vragen wat de regering hiervan vindt in het kader van doelmatige uitvoering van de werknemersverzekeringen.

De leden van de D66-fractie vragen de regering een nadere toelichting te geven op hetgeen in de memorie van toelichting bovenaan op blz. 6 wordt gesteld: «Het Lisv wordt verplicht om de voorbereiding en uitvoering van besluiten op basis van deze wetten door middel van overeenkomsten uit te besteden aan een of meer uitvoeringsinstellingen». Met name op het punt van voorbereiding van besluiten willen de leden van de D66-fractie nadere concretisering. Wat wordt precies onder voorbereiding van besluiten verstaan?

In de huidige OSV heeft het Tica tot taak dat de wetten goed gecoördineerd worden uitgevoerd. Het element coördinatie komt niet meer terug in het eerste lid van artikel 36. Toch zal op het gebied van rechtshandhaving er nog wel degelijk behoefte zijn aan coördinatie en juist geen concurrentie tussen de uitvoeringsinstellingen. Graag een reactie van de regering.

De leden van de D66-fractie zijn tevreden dat de reïntegratie uitdrukkelijk wettelijk wordt vastgelegd. Tegelijkertijd zal het Lisv de concurrentie moeten bevorderen tussen uitvoeringsinstellingen. De leden van de D66-fractie merken op dat bij reïntegratie-activiteiten de kost vaak voor de baat uitgaat. Daarvan kan er op de korte termijn een financieel belang zijn om niet teveel aandacht aan reïntegratie-activiteiten te besteden. De leden van de fractie van D66 pleiten voor een volgorde van taken, waarbij de reïntegratie voorop staat. Het lijkt de leden van de D66-fractie van belang dit te expliciteren om niet in de onzekerheid van het verleden komen te verkeren.

De leden van de D66-fractie vragen de regering hoe het Lisv daadwerkelijk kan bevorderen dat mensen die een uitkering ontvangen weer in het arbeidsproces worden ingeschakeld. Zijn de uitvoeringsorganisaties

verplicht een contract af te sluiten met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie? Of gaat het alleen om het aanstellen van een functionaris in de arbeidsvoorzieningsregio? Welke bevoegdheden heeft zo'n functionaris eigenlijk? Er wordt bijvoorbeeld niet vastgelegd hoe op regionaal niveau moet worden samengewerkt en er wordt niet voorgeschreven dat er «front-offices» moeten komen.

De leden van de D66-fractie vragen zich af of er een heldere verantwoordelijkheidsverdeling is geschapen tussen Lisv en sectorraden. Het is de leden van deze fractie niet duidelijk wat precies onder de voorbereiding van beslissingen van het Lisv omtrent prestaties en verschuldigde premies precies moet worden verstaan. Graag een reactie van de regering.

Verder is het Lisv zo lezen de leden van de D66-fractie bevoegd om ook nog eens de beslissingsbevoegdheid zelf te mandateren. Waar ligt de bestuursverantwoordelijkheid dan nog, vragen de leden van de D66-fractie aan de regering.

Wanneer is er sprake van een situatie, waarin een uitvoeringsinstelling zijn verplichtingen niet nakomt. Is dat bijvoorbeeld als er te weinig mensen met een uitkering opnieuw aan het werk zijn gekomen?

De leden van de D66-fractie vragen zich af of de claimbeoordeling niet onafhankelijk van de uitvoeringsinstellingen moet gebeuren. Daarvoor zijn een aantal argumenten. De leden van de D66-fractie verwijzen ten eerste naar de studie van de Wetenschappelijke Raad voor het regeringsbeleid (WRR) «Private verzekering van sociale risico's» (1994), waarin wordt gesteld dat in landen waar de uitvoering door private instanties gebeurt, de claimbeoordeling in het algemeen onafhankelijk is van de overige rollen. De reden is dat men een objectieve schadebeoordeling wenst. Als de uitvoerder een groot financieel belang heeft bij lage schade wil men hem niet in de verleiding brengen om de hand te lichten met de keuringscriteria. «Kennelijk behoren op de markt voor inkomensdervingsverzekeringen minimaal drie partijen te opereren. Risicoverevening, premie-inning, uitbetaling en preventie/reïntegratie kunnen tezamen door een instantie worden uitgevoerd. Toezicht en marktordening horen bij de overheid thuis en de claimbeoordeling kan bij een onafhankelijke instantie worden ondergebracht of een agentschap van de overheid. Het existentieel belang van de uitvoerende instantie ligt dan bij drie zaken, tevreden klanten, efficiënte administratie en effectieve preventie en reïntegratie. Het existentieel belang van de claimbeoordelaar ligt bij een correcte keuring volgens objectieve criteria: bij te strenge keuringen zal de verzekerde in beroep gaan, bij te soepele de verzekeraar. De claimbeoordelaar staat dus van twee kanten onder druk».

De leden van de D66-fractie merken op dat de contracten met de uitvoeringsinstellingen door het Lisv gesloten worden, na advisering door private maar door de overheid erkende organisaties van werkgevers en werknemers. Hoewel de rechtstreekse verbinding met de sociale partners verbroken is, kan er wel sprake zijn van indirecte beïnvloeding. De leden van de D66-fractie vragen zich af of dat in het licht van hetgeen daarover in het rapport van de WRR is gesteld verstandig is om de claimbeoordeling van de uitvoeringsinstelling onder te brengen. De uitvoeringsinstelling heeft een existentieel belang bij het voortduren van het contract, dat materiaal door sectorraden wordt afgesloten. Een sectorraad kan een existentieel belang hebben om de instroom in de arbeidsongeschiktheid zo laag mogelijk te houden, zeker wanneer premiedifferentiatie en eigen risico in de publieke arbeidsongeschiktheidsverzekeringen worden ingevoerd. Een lage instroom betekent een lage premie. De keuring wordt beschouwd als een schadebeheersingsinstrument. Het existentiële financiële belang kan gelegen zijn om de claimbeoordeling ook als zodanig te gebruiken.

De leden van de D66-fractie constateren dat de regering niet uitsluit dat de premie-inning van de werknemersverzekeringen door de Belasting-

dienst zal worden gedaan. De leden van de D66-fractie vragen of het onafhankelijk onderzoek daarnaar al gestart is en wanneer dat onderzoek afgerond zal zijn.

De leden van de D66-fractie achten het van het grootste belang dat Wet op de reïntegratie zo snel mogelijk wordt behandeld, zeker nu door de wetsvoorstellen 24 698 (Wet premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen; Pemba), 24 758 (Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen, WAZ) en 24 760 (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten; Wajong) de uitvoeringsverantwoordelijkheid, de financiering en de reïntegratiemaatregelen steeds moeilijker te overzien zijn. De leden van de D66-fractie vragen de regering wanneer deze wet de Tweede Kamer zal bereiken.

Deze leden merken op dat de uitvoeringsinstellingen op het punt van de reïntegratie de regiogrenzen van de arbeidsvoorziening volgen. Al eerder hebben de leden van de D66-fractie opgemerkt dat het wel ingewikkeld wordt. De uitvoeringsinstellingen sluiten contracten met de sectorraden (38) of onderdelen daarvan. Tegelijkertijd moeten de uitvoeringsinstellingen zich ook richten op 18 regio's van de Arbeidsvoorziening. In iedere regio zit een reïntegratiecoördinator van de uitvoeringsinstelling. Allereerst vragen de leden van de D66-fractie de regering waarom er ook een mogelijkheid wordt geschapen om deze reïntegratiepersoon in een combinatie van Lisv regio's te laten werken. Als voorbeeld worden de havens genoemd. Het lijkt de leden van de D66-fractie verstandig om het aantal uitzonderingen niet te groot te maken om te voorkomen dat regionale uitvoering van de werknemersverzekeringen gefrustreerd zal geraken. De leden van de D66-fractie vragen of de regering die opvatting deelt.

Deze reïntegratiepersoon krijgt de bevoegdheid om beslissingen te nemen over de activiteiten die verband houden met de reïntegratietaken van het Lisv. De leden van de D66-fractie vragen de regering explicieter te zijn over die bevoegdheid. Immers het SWI proces kenmerkt zich toch voornamelijk door werken van onderop met een grote mate van autonomie van de drie kolommen (Arbeidsvoorzieningorganisatie, sociale dienst en bedrijfsvereniging).

De leden van de D66-fractie vragen de regering in hoeverre rekening is gehouden met de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer in het rapport «Fondsbeheer in de sociale zekerheid». Een van de zorgen van de Algemene Rekenkamer was dat de fondsbeheerder (Tica) een verzwakte fondspositie heeft omdat hij niet meer kon vaststellen of het fonds de juiste bedragen betaalt en ontvangt. Ook gaf de Algemene Rekenkamer aan dat uit een openbaar stuk bij voorkeur de verantwoording van de fondsen zou moeten blijken welke uitgaven en ontvangsten er per wet zijn en of deze rechtmatig zijn. De leden van de D66-fractie vragen de regering hierop te reageren.

De leden van de D66-fractie merken op dat de regering in zijn reactie op het rapport van de Algemene Rekenkamer over premie-inning door bedrijfsverenigingen en Belastingdienst meedeelt, dat het gebruik van de gegevens van de Belastingdienst door de bedrijfsverenigingen een oplossing zou kunnen bieden voor de waarborg van de volledigheid van de registratie. In dit wetsvoorstel is de regering van mening dat het Lisv een belangrijke taak heeft voor een uniforme en betrouwbare registratie van verzekerden. De leden van de D66-fractie vragen hoe het een (gegevens van de Belastingdienst) zich met het ander (taak van het Lisv) verhoudt.

De leden van de D66-fractie hechten zeer aan een uniforme en betrouwbare registratie van verzekerden. In het verslag van de Wet uitbreiding loondoorbetalingsverplichting bij ziekte (Wulbz) hebben deze leden vragen gesteld met betrekking tot de verwerking van meldingen van arbeidsovereenkomsten die moeten worden gedaan bij de bedrijfsvereniging. Deze leden vroegen hoeveel meldingen moeten worden verwacht,

hoe groot is de administratieve lasten druk, hoe controleerbaar zijn de arbeidscontracten en wat is de sanctie op niet melden. De leden van de D66-fractie vragen de regering hier nogmaals op in te gaan. De leden van de fractie van D66 vragen of hier ook de registratie over de toepassing en resultaten van reïntegratie-instrumenten moet worden begrepen daar uit het rapport van het Ctsv (R96/4) blijkt dat deze nu nog beperkt aanwezig is. Dit is vooral ook van belang, gezien het voornemen van de regering om te komen tot een Wet op de reïntegratie.

De leden van de D66-fractie vragen de regering hoever de invloed van de minister reikt op het plan van werkzaamheden van het Lisv. Het is de leden van de D66-fractie nog niet duidelijk wat de minister voor heeft met dit plan van werkzaamheden. Welke elementen zal dit plan bevatten, komen er ook taakstellingen in voor, welke mogelijkheden heeft de minister om dit plan bij te stellen en op basis waarvan? De leden van de fractie van D66 vragen de minister dit nader toe te lichten. Bovendien zal het plan aan de Tweede Kamer worden toegestuurd. De leden van de D66-fractie vragen of de Tweede Kamer vervolgens de minister kan aanspreken op dit plan van werkzaamheden. Hetzelfde geldt voor het plan van werkzaamheden van de SVb.

De leden van de D66-fractie merken op dat het bestuur van het Lisv tripartite wordt samengesteld. De voorgestelde samenstelling van het bestuur kan de goedkeuring van de leden van de fractie van D66 dragen. Bij verschillende gelegenheden heeft de fractie van D66 aangedrongen op een gevarieerder samenstelling van het landelijke bestuur dan tot nu toe het geval is geweest. De leden van de fractie van D66 verwijzen naar de discussie die er is gevoerd bij het debat over het rapport van de Enquête-commissie uitvoeringsorganen sociale verzekeringen, naar de behandeling van de laatste wijzigingen in de OSV en naar het algemeen overleg dat is gevoerd over de hoofdlijnen van de nieuwe uitvoeringsorganisatie sociale zekerheid.

Zoals al is opgemerkt, is voor een evenwicht tussen de publieke zaak en specifieke belangen een gemengd bestuur, naar de mening van de leden van de D66-fractie, een goede keuze. Ook gezien de taken van de Lisv is een breder bestuursamenstelling dan een tweepartijenbestuur van belang. Er treden geen dublures op, er kan uit meer deskundigheden worden geput en algemene belangen kunnen beter tot uitdrukking komen. Ook hier (zoals bij de SVb) constateren de leden dat de bestuursleden zonder last functioneren. De leden van de D66-fractie vragen hoe de regering zich dit concreet voorstelt. De leden van de D66-fractie wijzen op het commentaar van VNO/NCW, waarin wordt gesteld dat enige binding en medeverantwoordelijkheid van sociale partners slechts dan kan plaatsvinden indien de beleidslijnen en standpunten ook door de voordragende organisatie worden gesteund. De leden van de fractie van D66 vragen een reactie van de regering. VNO/NCW wijzen er ook op dat het noodzakelijk is – evenals bij de SVb – dat het bestuur plaatsvervangende leden kent om een goede voortgang van de werkzaamheden van het bestuur te waarborgen of tenminste één plaatsvervangend lid per geleding, zoals ook zal gelden in de nieuwe Arbeidsvoorzieningswet. De leden van de fractie van D66 vragen waarom de regering hiervan heeft afgezien.

In de memorie van toelichting geeft de regering aan dat in de wet wordt voorgeschreven dat de leden van het Lisv-bestuur en het SVb-bestuur «functioneren zonder last van de voordragende organisaties» om op die manier te waarborgen dat de voorgedragen leden niet in opdracht van die organisaties stelling nemen. In de artikelen 34, derde lid, en 22, derde lid, is een en ander geregeld. De leden van de D66-fractie vinden dit een sympathieke bepaling maar denken dat in de praktijk de opstelling van met name de bestuursleden vanuit de geleding der sociale partners vrijwel in lijn blijken te zijn met de belangenorganisaties waar zij deel van uitmaken. Deze leden vragen de regering op welke wijze deze bepaling

kan worden gehandhaafd. Aangezien het bestuur van het Lisv uiteindelijk – na advisering van sectorraden – beslist over de opdrachtverlening, is het bij de samenstelling van dit bestuur volgens de leden van de D66-fractie van groter belang of de werkgevers- en werknemersleden uit de algemene erkende centrale landelijke organisaties komen of uit branche-organisaties dan wel vakbonden. In artikel 32, derde lid, is duidelijk bepaald dat het bij de werknemersvertegenwoordigers om de centrale representatieve organisaties (FNV/CNV/MHP) moet gaan. In het tweede lid van dit artikel is dat echter minder helder aangegeven daar gesproken wordt van «algemeen erkende centrale en andere representatieve organisaties van werkgevers». Deze leden vragen de regering of dit betekent dat de bestuursleden van werkgeverszijde uit branche-organisaties afkomstig mogen zijn en of de vertegenwoordigers van de LTO niet ook als zodanig worden bestempeld?

De leden van de RPF-fractie constateren dat bij de regelgeving betreffende het Lisv met name ook is gekeken naar de bijdrage die de uitvoeringsorganisatie moet leveren aan de beperking van het beroep op de werknemersverzekeringen. Deze insteek kunnen zij van harte onderschrijven, al vragen zij zich af of de mogelijkheden die de uitvoeringsorganisatie heeft wel toereikend zijn om hieraan met succes gestalte te geven. Op het terrein van de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen zijn die mogelijkheden bijvoorbeeld groter dan ten aanzien van de werkloosheidsverzekeringen. Onderschrijft de regering die opvatting? Heeft de regering, zo vragen de leden van de RPF-fractie in het verlengde hiervan, concrete plannen om ook ten aanzien van de werkloosheidsverzekeringen meer sturingsmogelijkheden te bieden, zoals premiedifferentiatie?

Met betrekking tot de bestuurssamenstelling stellen de leden van de RPF-fractie ook hier de vraag waarom is gekozen voor een tripartite structuur. Weliswaar wordt ingegaan op de wenselijkheid van betrokkenheid van sociale partners, maar het is de vraag of er valide argumenten worden aangedragen om niet te kiezen voor een bipartite structuur. Deze leden wijzen er op dat bijvoorbeeld het FNV een bipartite bestuur bepleit onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. Kan worden aangetoond dat de sociale partners gezamenlijk niet in staat zijn het algemeen belang in het oog te houden en dat derhalve een onafhankelijke inbreng onontbeerlijk is? Voorts vragen deze leden wat zich verzet tegen benoeming van plaatsvervangende leden voor een zo belangrijk orgaan?

De leden van de SGP-fractie gaan in op de waarborgen die ervoor moeten zorgen dat het Lisv niet zelf werkzaamheden verricht die te maken hebben met de voorbereiding en de uitvoering van de beslissingen op basis van de werknemersverzekeringen. Hiertoe wordt de uitvoering van de werknemersverzekeringen overgelaten aan de uitvoeringsinstellingen. Indien het Lisv van mening is, dat een uitvoeringsinstelling niet handelt overeenkomstig de geldende wettelijke normen, kan zij de uitvoering bij de betreffende instelling wegnemen en uitbesteden aan een andere uitvoeringsinstelling. Niet duidelijk is, dat de verplichting bestaat de contracten in de tijd op elkaar te laten aansluiten. Ingeval er sprake is van een conflictsituatie, is het denkbaar dat niet terstond een vervangende uitkeringsinstantie kan worden gevonden. Aldus kan een gat in de tijd ontstaan tussen de contracten met de beide uitvoeringsinstellingen. Welke maatregelen dienen er in een dergelijk geval te worden genomen? Wie is er in zo'n vacuüm bevoegd de uitvoering op zich te nemen? Moeten er geen wettelijke waarborgen worden gecreëerd voor zo'n overgangspe-riode? Is het in een geval als bedoeld mogelijk te voorkomen dat het Lisv zelf de uitvoering ter hand zal nemen?

De leden van de GPV-fractie lezen in de toelichting dat het bestuur van de SVb en ook van de Lisv tripartite van samenstelling blijft. Is dat wel zo? Voorgesteld wordt immers dat de bestuursleden zonder last stemmen. Hoewel een derde van de leden wordt benoemd op voordracht van werkgeversorganisaties en een derde op voordracht van werknemersorganisaties is er formeel toch geen sprake van een bestuursvorm met sociale partners? Hoe is dan te verdedigen dat sociale partners door participatie in het bestuur van het Lisv medeverantwoordelijk zijn voor de publieke werknemersverzekeringen (blz. 11), als ze er formeel niet eens in zitten? Wat is naar de mening van de regering de feitelijke verantwoordelijkheid van de sociale partners binnen het bestuur van de Lisv en wat is het in formele zin?

De leden van de SP-fractie constateren dat het Lisv een belangrijke plaats gaat innemen in de nieuwe organisatiestructuur. Zij zijn vooral nog van mening dat de in het wetsontwerp neergelegde verhouding tussen het Lisv, de sectoren/sectorraden, en de uitvoeringsinstellingen een bron van spanningen zal gaan vormen tussen deze onderdelen.

Het Lisv is tripartite van samenstelling, de sectorraden zijn bipartite samengesteld. De sectorraden onderhandelen in eerste instantie met de uitvoeringsinstellingen over de uitvoeringsovereenkomst. De sectorraden adviseren het Lisv. Het Lisv kan zich in beide gevallen niets aantrekken van wat de sectorraden voorstellen respectievelijk adviseren. Een mogelijkheid die zeer wel aanwezig is nu in het Lisv ook onafhankelijke bestuursleden zitting hebben, terwijl de vertegenwoordigers van de sociale partners in het Lisv daar op hun beurt los van hun achterban moeten functioneren, althans volgens het wetsvoorstel. De FNV pleit in haar reactie op dit wetsvoorstel voor een bipartite samenstelling van het Lisv. De leden van de SP-fractie vragen de regering op dit voorstel te reageren, en bovendien vragen zij de regering of niet het gevaar bestaat dat het Lisv zich gaat ontwikkelen tot een machtsorgaan dat zijn eigen beleid gaat ontwikkelen los van de wensen en adviezen vanuit de sectoren.

In dit verband zou opgemerkt kunnen worden dat het parlement toch controle uitoefent op het Lisv via de voor te leggen beleidsplannen. Dat roept bij de leden van de SP-fractie echter meteen de vraag op of juist die vorm van «toezicht» niet leidt tot verwarring of competentiegeschillen met het CTSV. Zij vernemen graag de visie van de regering op dit punt.

Vervolgens rijst de vraag welke de bevoegdheden van het Lisv zijn, indien er in bepaalde sectoren geen sectorraad is ingesteld. Mogen de sectoren dan zelf aan het Lisv adviseren, mogen zij zelf met het Lisv gaan praten over tot stand te brengen contracten. En zo nee, komen deze bevoegdheden dan in zijn geheel toe aan het Lisv? Een soortgelijke vraag rijst als er wel een sectorraad is, maar deze komt door bijvoorbeeld fundamentele meningsverschillen niet tot een advies of tot een ontwerpcontract. Welke bevoegdheden heeft het Lisv dan?

3.3 De sectorraden

De leden van de fractie van de PvdA vragen in hoeverre al bekend is of en hoeveel sectoren een sectorraad zullen willen instellen. Verder willen zij weten of het mogelijk is dat verschillende (door de minister ingedeelde) sectoren samen werken en of het mogelijk is dat verschillende sectoronderdelen samenwerken. Zij vragen dit vooral omdat in de memorie van toelichting het voorbeeld van de sector Overheid gehanteerd wordt. Wordt dit voorbeeld gehanteerd omdat op dit moment er afzonderlijke bedrijfsverenigingen bestaan. De achtergrond van dit voorbeeld is deze leden nl. niet echt duidelijk.

Deze leden constateren, op grond van het vermelde in de memorie van toelichting dat de sectorraad degene kan zijn die de reguliere contacten

onderhoudt met de uitvoeringsinstellingen en daarover rapporteert aan het Lisv, dat de sectorraden daarmee als private instelling een (afgeleide) publieke taak waarnemen. Kan uiteengezet worden wat dit precies betekent voor de bestuurlijke verantwoordelijkheid? Zien zij het juist dat de sectorraden daarmee een belangrijke taak kunnen hebben in het geheel van de uitvoering van de sociale zekerheid op landelijk niveau.

De leden van de fractie van de PvdA willen weten of de wettelijke bepalingen voorzien in de door het Tica in zijn advies van 22 januari 1996 opgenomen modaliteit dat binnen sectoren en binnen door het Lisv te stellen voorwaarden (gedacht wordt aan een minimale grootte van een onderneming) ook contracten op het niveau van een individuele onderneming kunnen worden gesloten. Zij vragen dit omdat deze modaliteit in de memorie van toelichting niet expliciet genoemd wordt. Juist in samenhang met bijvoorbeeld de gedifferentieerde premie in de WAO (wetsvoorstel Pemba) zou het mogelijk moeten zijn dat een sectoronderdeel of individuele onderneming specificaties kenbaar kan maken over in het contract met een uitvoeringsinstelling op te nemen elementen, bijvoorbeeld ten aanzien van reïntegratie-activiteiten. Of kan hierin op een andere manier worden voorzien. De leden van de fractie van de PvdA vragen hoe in het kader van de indeling van het bedrijfsleven in sectoren voorzien gaat worden in het omgaan met specifieke groeperingen die geen (directe) band hebben met het bedrijfsleven. Zij denken bijvoorbeeld aan vroeggehandicapten, vrouwen en internationale gevallen.

De leden van de CDA-fractie constateren dat de regering voorstelt de betrokkenheid van de sociale partners bij de uitvoering van de sociale verzekeringen met name inhoud te geven door het instellen van sectorraden. Volumebeheersing, samenhang tussen het sociale zekerheidsstelsel en de arbeidsmarkt, collectieve arbeidsvoorwaarden van een sector, als ook sociaal-economische vraagstukken van bedrijfstakken vragen betrokkenheid van sociale partners. De centrale vraag is nu of sociale partners de sectorraden voldoende vinden om betrokken te zijn bij het sociale stelsel. De leden van de CDA-fractie zijn van mening, dat de positie van de sectorraden in overeenstemming dient te zijn met de belangen, waarvoor sociale partners in een sector verantwoordelijkheid dragen. In de oude organisatie van de sociale zekerheid waren sociale partners wel verantwoordelijk voor de uitvoering (middels de bedrijfsverenigingen), maar er was nauwelijks een financiële verantwoordelijkheid. De parlementaire enquête-commissie heeft hierover een aantal beleidsaanbevelingen gedaan. De vraag is nu of niet te ver naar de andere kant wordt doorgeslagen. De sectorcommissies zullen wel een grote mate van financiële verantwoordelijkheid dragen, maar alleen een adviserende rol krijgen over het beleid. Kort samengevat: wel betalen, maar niet bepalen. In hoeverre zal dat van invloed zijn op de inhoud van de betrokkenheid van de sociale partners? Het dient toch ook een algemeen belang, wanneer sociale partners het beleid in de sectorcommissie kunnen afstemmen op cao-afspraken op het terrein van bovenwettelijke regelingen, werkgelegenheid en scholing?

De effectiviteit van het sectorale beleid wordt ook bepaald door een goed doordachte sectorindeling. Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt sluiten het best aan op sectoraal niveau; daardoor krijgt ook het preventie- en reïntegratiebeleid het meeste inhoud. Een sectorindeling zou als het ware de cao-ordening moeten volgen. Hoe kijkt de regering daartegen aan? Voldoet de nu voorgestelde sectorindeling daaraan? Waarom hebben de onderhandelingen daarover zo lang geduurd? Kan de regering nog eens nader aangeven waarom de indeling van het bedrijfs- en beroepsleven een verantwoordelijkheid van de minister zou moeten blijven? Het enkele feit dat de indeling reeds vele jaren een taak van de minister is, bevat op zich nog niet een inhoudelijke reden. De leden van de CDA-fractie willen gaarne vernemen of een sectorraad nog mogelijkheden

van beroep heeft, indien het Lisv een besluit neemt dat afwijkt van de gegeven adviezen van genoemde raad.

De leden van de VVD-fractie stellen dat naast de bestuurlijke verantwoordelijkheid van sociale partners in het Lisv er nog sprake is van een bestuurlijke betrokkenheid van sociale partners via de sectorraden. Met betrekking tot die sectorraden wordt enerzijds gesproken van vertegenwoordigers van sectorale werkgevers- en werknemersorganisaties en anderzijds van een rechtspersoon die zich beschikbaar stelt. Hier lijkt van twee verschillende invullingen sprake te zijn, aldus de leden van de VVD-fractie. Zij verzoeken om een nadere toelichting.

De leden van de VVD-fractie willen graag vernemen welke argumenten ten grondslag liggen aan het opnemen van artikel 54, tweede lid, in deze wet.

De aan het woord zijnde leden nemen kennis van en benadrukken de adviserende rol van de sectorraden. In dit verband verwijzen zij nog eens naar de conclusie van de Enquêtecommissie uitvoering sociale verzekeringen, dat «geen onderbouwing is aangetroffen voor de stelling dat de uitvoering van de werknemersverzekering aan kwaliteit wint door een bedrijfstakgewijze uitvoering» (kamerstuk 22 730, nr. 8, blz. 340). Parallel hieraan is die constatering toepasbaar voor sectorale uitvoering. De argumentatie voor sectorale ordening is, om een uitspraak van die enquêtecommissie te parafaseren, gelegen in het privaatrechtelijk geregelde aanvullende traject. Vanuit die benadering is het ook juist dat in dit wetsvoorstel wordt uitgegaan van een publiekrechtelijk Lisv en privaatrechtelijke sectorraden. Dat betekent naar de mening van deze leden, dat ten principale duidelijk dient te zijn dat de rol van de private sectorraden zich in beginsel dan ook alleen maar kan uitstrekken tot private aangelegenheden. Voor de publieke aspecten van de uitvoering van de werknemersverzekeringen dient het publieke orgaan, het Lisv verantwoordelijk te blijven. De leden van de VVD-fractie zien deze principiële stellingname gaarne bevestigd door de regering. Daarmee ontkennen deze leden overigens niet de mogelijkheid van een adviserende rol voor de sectorraden. Tegen deze achtergrond wensen deze leden ook de contacten van de sectorraden met de uitvoeringsinstellingen te zien. Ook hier moet de verantwoordelijkheid voor de publieke taken bij het Lisv blijven.

De regering stelt voor om in het kader van de uitvoering van de sociale verzekeringen te komen tot een aanpassing van de huidige indeling van het bedrijfs- en beroepsleven. Hiervoor hebben de leden van de VVD-fractie reeds vragen gesteld over de sectorindeling en de positie van de sectoronderdelen.

De regering wil de indeling in wachtgeldfondsen en daarbinnen de risicogroepen volgen. Met verwijzing naar de voornemens van de BV-Hout en de BV-Banken, is het naar de mening van de leden van de VVD-fractie voorstelbaar, dat er van een verdere verfijning van de indeling sprake is. Waarom is niet gekozen voor een opzet, waarbij niet via sectorraden voor sectoren contracten worden afgesloten, maar door individuele of vrijwillig samenwerkende groepen van ondernemingen?

Deze leden zijn van mening dat concurrentie en marktwerking en dus het functioneren van de uitvoeringsorganisatie hiermee zal zijn gediend.

De leden van de D66-fractie constateren dat het Lisv bipartite sectorraden kan erkennen die het Lisv adviseren. Het Lisv kan een besluit nemen dat afwijkt van de adviezen van de sectorraad en deelt dat gemotiveerd aan de sectorraad mee. De leden van de D66-fractie vragen de regering een aantal situaties te schetsen waarin dat zou kunnen plaatsvinden.

In het commentaar van VNO/NCW op dit wetsvoorstel wordt de vraag gesteld hoe tot een beperking van uitvoeringskosten gekomen kan worden als het Lisv een concept-overeenkomst beoordeelt en het Ctsv de

informatie van te voren toetst op doelmatigheid. Is dat niet dubbelop? De leden van de D66-fractie vragen de regering hierop in te gaan.

De leden van de D66-fractie vragen of de uitvoeringskosten voor een sector ten laste komen van de landelijke premie. Dit zou betekenen dat een sector geen belang heeft om de uitvoeringskosten laag te houden, omdat zij dit niet of nagenoeg niet terugziet in een lagere premie. Er is dus geen direct belang voor sectoren afzonderlijk om de uitvoeringskosten laag te houden. Een mogelijke oplossing zou zijn, merken de leden van de D66-fractie op, om de premie per wet te baseren op alleen de kosten van de uitbetaalde uitkeringen en voor alle wetten tezamen een premie in te voeren voor de uitvoeringskosten. die premie zou dan per sector moeten worden vastgesteld en kan onderdeel zijn van de onderhandelingen tussen sectorraad (namens Lisv) en een uitvoeringsinstelling. De leden van de D66-fractie vragen de regering op deze suggestie in te gaan en of de weergegeven splitsing van de premie realiseerbaar is en op welke termijn.

De leden van de D66-fractie constateren dat voor een sector een rechtspersoon als sectorraad erkend kan worden, maar voor een sectoronderdeel deze mogelijkheid niet in de wet is opgenomen. Dit betekent dat als er een sectorraad voor een sector is ingesteld uitsluitend deze sectorraad bevoegd is om ten behoeve van het sectoronderdeel de onderhandelingen te voeren met de uitvoeringsinstelling. Als er geen sectorraad is, is uitsluitend het Lisv bevoegd. De leden van de D66-fractie vragen de regering hierop in te gaan. Tevens vragen zij in navolging van het commentaar van de vier directeuren van de uitvoeringsinstellingen of alle sectororganisaties zullen participeren in een sectorraad.

Ondersteunen alle sectoren het model van sectorraden? Hoe groot is de animo om over te gaan tot de oprichting van sectorraden? Volgens het commentaar van de vier directeuren van de uitvoeringsinstellingen zijn sociale partners bereid op een lager niveau dan de sectorraden te participeren, maar dan zouden sectoronderdelen een vergelijkbare positie moeten krijgen als de sectorraad. De leden van de D66-fractie verzoeken de regering hierop in te gaan. Deze leden constateren tegelijkertijd dat werkgevers 38 sectorraden weer teveel van het goede zouden vinden. Wat is waar van dat gerucht, vragen de leden van de D66-fractie.

In de memorie van toelichting wordt vermeld dat de sectorraden het Lisv kunnen adviseren over onder meer de vaststelling van de sectorale premies. De leden van de fractie van D66 vragen de regering of hier wordt bedoeld op de premies voor de huidige sectorale fondsen -de wachtgeldfondsen- waarvan het beheer en de administratie naar het Lisv zullen gaan, of dat hier wordt bedoeld op de premiedifferentiatie volgens het wetsvoorstel Pemba waarin de premiedifferentiatie op sectorniveau juist geschrapt is?

De leden van de fractie van D66 merken op dat waar in de memorie van toelichting wordt aangegeven dat er mogelijk maximaal zo'n 38 sectorraden kunnen gaan ontstaan, zich de vraag laat stellen of momenteel al meer inzicht bestaat welke (deel)sectoren hun belangen vermoedelijk zullen laten behartigen door een sectorraad. Deze leden vragen de regering of hier bij de toekomstige opdrachtgever – het huidige Tica – al duidelijkheid over bestaat.

De leden van de fractie van D66 zijn van mening dat de relatie sectorraad – uitvoeringsinstelling op sommige punten niet helder is uitgewerkt. In het geval zich in een sector een buitengewoon actieve en goed functionerende sectorraad vormt, zal het Lisv feitelijk niet veel anders doen dan de adviezen overnemen. Weliswaar ligt de formele opdrachtgeversverantwoordelijkheid dan bij het Lisv, maar de materiële verantwoordelijkheid bij het sectororgaan. Kan in dergelijke situaties dan eigenlijk niet gesproken worden van een vergelijkbare situatie als met de bedrijfsvereniging nu het geval is? De leden van de D66-fractie merken op dat het voor het verkrijgen van de administratie-overeenkomst een goede

verstandhouding met de sectorale sociale partners materieel van groter belang lijkt voor de uitvoeringsinstelling dan met de Lisv.

Deze leden merken op dat in paragraaf 3.3 wordt aangegeven dat het «om pragmatische redenen zinvol kan zijn dat in opdracht van het Lisv de sectorraad degene is die de reguliere contacten onderhoudt met de uitvoeringsinstellingen en het Lisv informeert over het verloop van de uitvoering van de afgesloten overeenkomst. In paragraaf 3.5. wordt vermeld dat «bilaterale contacten tussen opdrachtverlener en uitvoeringsinstelling over verantwoordingsinformatie in eerste instantie plaatsvinden via het betrokken sectororgaan». De leden van de D66-fractie zijn van mening dat ook daar een en ander veel gelijkenis vertoont met de huidige situatie Tica-bedrijfsverenigingen, zij het dat de formele verantwoordelijkheid inderdaad bij het Lisv zal komen te liggen. Dit Lisv zal echter maximaal met maar liefst 38 sectororganen te maken krijgen, terwijl er momenteel nog sprake is van «slechts» 18 bedrijfsverenigingen. Hoewel de formele verantwoordelijkheden in het wetsvoorstel goed gescheiden en helder lijken, zijn de leden van de D66-fractie van mening dat de dagelijkse gang van zaken weleens meer langs de lijnen uitvoeringsinstelling-sectorraad kunnen lopen hetgeen de invloed van sociale partners op de onafhankelijke claimbeoordeling mogelijk toch aanwezig zal doen zijn. Een en ander zal voor de centrale organen – Ctsv en Lisv – extra bijzondere aandacht vragen voor de toezichhoudende respectievelijk opdrachtgevende rol. Graag ontvangen deze leden een uitgebreide reactie van de regering.

De leden van de fractie van D66 constateren dat het interimbestuur van het Ctsv aanraadt om de sectorraden de wettelijke opdracht te geven om de uitstroom en reïntegratie te realiseren middels regionale samenwerking. Graag ontvangen zij een reactie van de regering.

De leden van de fractie van D66 constateren dat het Lisv de erkenning van de sectorraad kan intrekken indien de sectorraad daar om verzoekt, tot ontbinding besluit, in staat van faillissement wordt verklaard, indien de kwaliteit van de advisering of de rapportages die de sectorraad maakt bij herhaling onvoldoende is of indien de sectorraad anderszins in gebreke blijft bij de uitoefening van zijn taak. Deze leden vragen de regering wanneer er sprake is van onvoldoende advisering of rapporteren en hoe vaak dit moet voorkomen?

De leden van de D66-fractie ondersteunen het voornemen om voor de indeling van het bedrijfsleven de structuur van de huidige risicogroepen (38) voor de wachtgeldfondsen WW (18) te volgen. Dit sluit aan bij veel bestaande sociale regelingen, zoals bedrijfstak CAO's en VUT- en pensioenregelingen, en tegelijkertijd wordt vermeden dat de onlangs afgesloten contracten tussen bedrijfsverenigingen en uitvoeringsinstellingen moeten worden opengebroken.

De leden van de D66-fractie wijzen op het commentaar van de Vereniging Federatie van Ouderverenigingen en van de Gehandicaptenraad, waarin wordt gesteld dat in het wetsvoorstel geen volledige duidelijkheid wordt gegeven over de plaats (sectorraad) waar mensen met een (verstandelijke) handicap en de WAGW populatie zonder AAW/WAO uitkering zijn ingedeeld. Mensen met een verstandelijke handicap die thans een AAW uitkering ontvangen vallen niet onder het bedrijfsleven. De leden van de fractie van D66 merken op dat de Federatie van Ouderverenigingen een suggestie doet om de rechtsopvolger van de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging aan te wijzen als uitvoeringsorganisatie zodat de deskundigheid behouden blijft en vragen de regering op deze suggestie in te gaan.

De leden van de D66-fractie vragen naar een overzicht van de indeling van het bedrijfs- en beroepsleven volgens de wachtgeldfondsen en risicogroepen.

De leden van de RPF-fractie hebben kennisgenomen van het voornemen om de sectorraden een adviserende taak in de richting van het Lisv te geven. Zij vragen of alle werkgevers en werknemers bij inwerkingtreding van de wet zullen zijn ondergebracht bij een sectorraad. In het bijzonder informeren zij waar mensen met een verstandelijke handicap en de zogenaamde WAGW-populatie zonder AAW/WAO-uitkering zullen worden ingedeeld. Is het nog niet indelen van vroeggehandicapten en jeugd-gehandicapten in een sectorraad een gevolg van de beoogde vervanging van de AAW door onder andere de Wajong? Wat vindt de regering van de suggestie om de rechtsopvolger van de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging als uitvoeringsinstelling aan te wijzen, met het oog op de daar opgebouwde deskundigheid en expertise? De leden van de RPF-fractie krijgen graag duidelijkheid op dit onderdeel en ten aanzien van de samenstelling van de sectorraad, waarin mensen met een verstandelijke handicap worden ingedeeld. Is denkbaar dat de Federatie van Ouderverenigingen en de Stichting ROZIJ Werk daarin een zetel krijgen?

De leden van de GPV-fractie begrijpen uit de toelichting dat de minister voornemens is om de sectoren in te delen naar de risicogroepen voor de wachtgeldfondsen van de WW. Alleen deze sectoren hebben de mogelijkheid een sectorraad in het leven te roepen. Is er enig zicht op de mate waarin binnen sectoren een sectorraad in het leven zal worden geroepen en door de Lisv zal worden erkend? Waarom is het niet mogelijk dat bij afwezigheid van een sectorraad sectoronderdelen de onderhandelingen voeren met een uitvoeringsinstelling? De leden van de GPV-fractie constateren dat het wel mogelijk is door een sectorraad met uitvoeringsinstellingen voor verschillende sectoronderdelen meer dan één overeenkomst te sluiten. Is er dan feitelijk ook geen sprake van onderhandelingen door een sectoronderdeel? Kan de regering voorts aangeven wat de feitelijke ruimte zal zijn voor sectorraden om tijdens de onderhandelingen met uitvoeringsinstellingen sectorspecifieke regelingen in de overeenkomst op te nemen? Bestaat niet de mogelijkheid dat deze ruimte sterk wordt ingeperkt door regelgeving vooraf van de Lisv en de goedkeuring die het Ctsv achteraf moet geven?

De leden van de SP-fractie stellen vast dat de BVG in haar schriftelijke reactie de sectorraden betitelt als private organen zonder publieke bevoegdheden. Zij vernemen graag of de regering deze omschrijving deelt. Is deze positie «aan de zijlijn» louter en alleen ingegeven door de gedachte van de scheiding van bestuur en uitvoering in de sociale verzekeringen?

De leden van de SP-fractie vragen in dit verband nog in navolging van de Gehandicaptenraad of de regering kan aangeven in welke sector de vroeggehandicapten moeten worden ondergebracht.

3.4 De uitvoeringsinstellingen

De leden van de fractie van de PvdA horen graag van de regering hoe de ervaringen tot nu toe zijn met de uitvoeringsinstellingen die onderdeel uitmaken van een holding. Deze leden vragen dat des te meer, gezien de berichten over mogelijke problemen die men hier en daar met de ontvlechtingsoperatie heeft.

In verband met de erkenningscriteria voor de uitvoeringsinstellingen, waar geregeld wordt welke bedrijven onderdeel mogen uitmaken van een holding, vragen deze leden of het niet nodig is nader te omschrijven welke activiteiten, die verwant zijn aan de uitvoering van (sociale)verzekeringen, bedoeld worden.

De leden van de fractie van de PvdA lezen verder in de memorie van toelichting dat in het kader van de ontvlechtingsoperatie is afgesproken dat na afloop van de contracten tot het jaar 2000 aan alle op dat moment

erkende uitvoeringsinstellingen een nieuwe offerte moet worden aangevraagd. Heeft de regering nu al enig inzicht om hoeveel uitvoeringsinstellingen dit zou kunnen gaan? Deze leden denken dat het hier voorgestelde wel eens tot veel overbodig (onder)handelen kan leiden. Dit alles trouwens tegen het licht dat zij ook wel zien dat juist op het terrein van de uitvoeringskosten het om grote sommen geld kan gaan en dat het heel belangrijk is een zorgvuldige procedure in acht te nemen.

De leden van de fractie van de PvdA vragen zich af of de regeling met betrekking tot het toezicht op de uitvoeringsinstellingen als het gaat om uitbesteding aan derden voldoende geregeld is in wetsvoorstel 24 789 (Bepalingen in verband met de aanpassing van de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen). Zij vragen zich met de Tijdelijke commissie onderzoek Ctsv (commissie-Van Zijl) af of het mogelijk is voor het Ctsv om vast te stellen of de beleidsmatige afwegingen binnen een holding vanuit het publieke belang geredeneerd doelmatig zijn en wat de financiële gevolgen zijn voor de publieke sector. Deze leden horen graag de reactie van de regering op de uitspraak van de commissie-Van Zijl dat er risico's inzake toezichtbaarheid dreigen te ontstaan bij het naar elkaar toe groeien van de zorgsector, het bank- en verzekeringswezen en de sociale zekerheid. Zij denken dat de commissie-Van Zijl gelijk heeft in de constatering dat er tot dusverre nauwelijks afstemming bestaat tussen de betrokken toezichthouders, noch tussen de betrokken ministeries. Deze leden vragen verder of de regering denkt tegemoet te kunnen komen aan het voorstel van de commissie-Van Zijl om de toezichthouder meer instrumenten en bevoegdheden te geven, bijvoorbeeld het recht van het Ctsv op alle informatie vanuit het private deel van de holding voor zover van belang voor de doelmatigheid van het publieke deel en de mogelijkheid voor de verschillende toezichthouders tot gecoördineerd optreden om belangenafweging op concernniveau tussen het publieke en het private deel te kunnen waarderen.

De leden van de CDA-fractie stellen dat doordat dit wetsvoorstel nog te veel onzekerheden laat bestaan over het eindplaatje van de uitvoeringsstructuur, de werknemers in de organen van de uitvoering van de sociale zekerheid nog steeds niet zullen weten, waar zij aan toe zijn. Dat is een onwenselijke situatie, nu zij zo lang al met reorganisatie in hun sector te maken hebben. De CDA-fractie wil opmerken, dat er geen organisatie of bedrijf in ons land is, dat gedurende zo'n lange tijd al met reorganisaties te maken heeft. Wat vindt de regering van de positie van deze werknemers in het licht van hetgeen wordt voorgesteld? Wat is de werkgelegenheidssituatie in de sector uitvoering sociale verzekering voor de nabije toekomst? Kan de regering aangeven hoeveel arbeidsplaatsen inmiddels verloren zijn gegaan door de reorganisaties tot nu toe? Speelt het argument van de werkgelegenheidssituatie bij de afwegingen van de regering een rol als het gaat om de toekomst van de uitvoeringsstructuur? Kan worden aangegeven, hoeveel arbeidsplaatsen verloren zullen gaan in deze sector, indien bijvoorbeeld overwogen zou worden de premie-inning bij de Belastingdienst onder te brengen?

Met belangstelling heeft de CDA-fractie vernomen op welke wijze de cliënten-participatie inhoud zal gaan krijgen. Deze fractie is van mening, dat regelmatig geëvalueerd zal moeten worden of in de nieuwe structuur hieraan daadwerkelijk inhoud wordt gegeven.

Op blz. 16 van de memorie van toelichting wordt een uiteenzetting gegeven over de erkenningsvoorwaarden. Het lijkt wel of de regering bij de beschrijving daarvan zelf niet geloofd in de holdingconstructie. Is dat een juiste indruk, zo vragen de leden van de CDA-fractie. Zou de holdingconstructie wel eens de enige mogelijkheid voor de uitvoeringsinstellingen kunnen zijn de publieke en private taken te kunnen uitvoeren? Wordt de markt voor het louter uitvoeren van de publieke taak niet te klein?

Vooruitlopend op het debat over de inhoud van het rapport van de commissie-Van Zijl heeft de regering reeds een en ander in het wetsvoorstel verwerkt. Wat het rechtmatigheidstoezicht betreft, heeft de regering nauwelijks wijzigingen aangebracht ten opzichte van de regeling terzake in de huidige OSV. Heeft de regering nog overwogen de jaarlijkse verklaring van het Ctsv niet voor 1 november, maar voor 1 september te laten plaatsvinden, zoals ook door de Algemene Rekenkamer geschiedt? Verdient het geen aanbeveling dat de uitvoeringsinstellingen reeds voor 1 mei rapporteren, vragen de leden van de CDA-fractie. Beoordelen de interne accountants van de uitvoeringsinstellingen ook de doelmatigheid van financiële processen? Denkt de regering dat in de voorgestelde opzet van het rechtmatigheidsonderzoek van het Ctsv meer verbeterimpulsen richting uitvoeringsorganen zullen uitgaan dan voorheen, zoals aangegeven in het rapport van de commissie-Van Zijl. Wat is de reden, dat niet expliciet wordt vastgelegd dat het Ctsv de rechtmatigheid van het financiële proces beoordeelt? In het rapport van de commissie-Van Zijl wordt aangegeven dat het wenselijk is dat het Ctsv per uitvoeringsinstantie rechtmatigheidsoordelen opstelt. Waarom heeft de regering deze wens niet overgenomen?

De leden van de VVD-fractie hebben met enige verbazing kennisgenomen van de opvatting van de regering, dat het ongewenst zou zijn om een uitvoeringsinstelling gebruik te kunnen laten maken van een arbeidsbemiddelingsbedrijf binnen de holding. Deze leden wijzen er met nadruk op dat de motie-Van Nieuwenhoven (kamerstuk 24 215, nr. 8) zodanig geformuleerd is, dat een dergelijke conclusie daaruit niet kan worden afgeleid. Zou dat wel het geval zijn geweest, dan zouden deze leden hun steun daaraan hebben onthouden. Zij zijn dan ook nog steeds van mening dat de samenwerking met de Arbeidsvoorzieningsorganisatie niet mag worden belemmerd, maar dat dit onverlet laat dat een bemiddelingsbedrijf in de private poot van de holding kan zijn opgenomen. Deze leden steunen de regering in deze dan ook niet en verzoeken de regering haar standpunt in deze te heroverwegen.

De leden van de VVD-fractie vragen te mogen vernemen wat de reden is dat de uitvoeringsinstellingen de Regeling subsidiëring vergoedingen voor huishoudelijke hulp voor de Ziekenfondsraad moeten kunnen uitvoeren?

In het wetsvoorstel wordt het uitbesteden van werk door het uitvoeringsorgaan expliciet geregeld. Zijdens het SFS is zowel in de richting van de regering als in de richting van de Kamer aangegeven dat de voorliggende wetgeving, gezien de sector specifieke uitbestedingsstructuur, negatieve gevolgen zou hebben. De leden van de VVD-fractie willen dienaangaande gaarne een reactie vernemen van de regering.

De leden van de fractie van D66 merken op dat in het tweede hoofdstuk wordt gesteld dat met dit wetsvoorstel een existentieel belang zal ontstaan voor alle betrokkenen bij de uitvoeringsorganisatie werknemersverzekeringen. Het genoemde existentieel belang zal voor een belangrijk deel slechts ontstaan wanneer er daadwerkelijk sprake zal zijn van concurrentie tussen uitvoeringsinstellingen. In de memorie van toelichting wordt herhaaldelijk gesproken van concurrentie en marktwerking binnen de publieke uitvoeringsorganisatie. Momenteel zijn er slechts een viertal erkende uitvoeringsinstellingen (GAK, Cadans, GUO en SFB) waardoor er bepaaldelijk niet van forse concurrentie gesproken kan worden, zo menen deze leden. De leden van de fractie van D66 vragen de regering waar de verwachtingen op zijn gebaseerd dat de concurrentie binnen het publieke bestel werkelijk enige omvang zal gaan krijgen? Zijn er momenteel reeds vele gegadigden die zitten te popelen om als uitvoeringsinstelling erkend te gaan worden? De leden van de D66-fractie vragen of de verwachting dat er de komende jaren slechts sprake zal zijn van enige herverdeling

tussen de huidige uitvoeringsinstellingen waarna er na einde looptijd van de meeste huidige contracten – 1 januari 2000 – een vrij vaste marktverdeling is ontstaan niet veel reëler is? Zullen particuliere verzekeraars willen gaan voldoen aan de erkenningscriteria en mee gaan dingen naar de opdrachten van het Lisv, of is de kans veel groter dat er zich allerlei strategische allianties met de huidige erkende uitvoeringsinstellingen buiten de publieke sector gaan vormen? Is het niet tevens denkbaar dat van de huidige vier à vijf uitvoeringsinstellingen er over een aantal jaren nog bijvoorbeeld slechts een tweetal over is? Hooft bij de genoemde huidige erkende publieke uitvoeringsinstellingen overigens niet tevens het USZO te worden vermeld? Graag een reactie van de regering.

De leden van de D66-fractie merken op dat zowel in de commentaren van VNO/NCW als in de commentaren van BVG/GAK wordt gepleit voor meer marktwerking bij de uitvoeringsinstellingen. VNO/NCW vinden het niet duidelijk of en hoe marktwerking in de uitvoering gerealiseerd kunnen worden, omdat tot het jaar 2000 de contracten vastliggen en financiering door middel van budgetten (jaarplannen) plaatsvindt. Ook, zo constateren de leden van de D66-fractie, is het VNO/NCW niet helder hoe de verplichte samenwerking in de regio uiteindelijk zal worden ingebed. Deze leden dat in het commentaar van de BVG wordt gesteld dat bij een concurrentiemodel meerdere opdrachtgevers nodig zijn en de uitvoerders aan alle kanten gebonden zijn. Dit commentaar ziet de marktwerking ingeruild voor het SWI-model. De leden van de D66-fractie merken op dat in het commentaar van de vier directeuren van de uitvoeringsinstellingen wordt gesteld dat de regering geen visie heeft op de beoogde eindsituatie. Ook bevelen de directeuren in navolging van het interimbestuur Ctsv aan de scheiding publiek-privaat tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te leggen. Tenslotte geven de directeuren van de uitvoeringsinstellingen aan dat de taakstelling van het Lisv om aanjager te zijn voor de beoogde marktwerking te weinig tot uiting komt in de wetstekst en doen daarvoor een voorstel. De leden van de D66-fractie vragen de regering om op de verschillende commentaren in te gaan.

De leden van de D66-fractie vragen aandacht voor de cliëntenparticipatie. De invulling wordt overgelaten aan de uitvoeringsinstellingen, op bestuurlijk niveau wordt niets geregeld. Zowel in het bestuur van de GMD als in dat van het AAF was deze participatie wettelijk geregeld, zoals de Gehandicaptenraad in zijn commentaar stelt. Daarnaast diende de Algemene Bedrijfsvereniging personen op voordracht van de organisaties bij haar bestuurlijke werk te betrekken. De leden van de D66-fractie vragen de regering om een reactie over een voorstel van de Gehandicaptenraad met betrekking tot de bestuurlijke betrokkenheid bij het Lisv en fondsenbeheer. Ook vragen de leden van de D66-fractie de regering een reactie over het gestelde in het commentaar van de Gehandicaptenraad dat «de optimistische vaststelling van de regering in de memorie van toelichting dat alle uitvoeringsinstellingen begonnen zijn met de invulling van cliëntenparticipatie, niet met onze ervaringen strookt». Wat vindt de regering van de suggestie om voor te schrijven dat minimaal een aantal vertegenwoordigers van representatieve organisaties van uitkeringsgerechtigden een rol moeten vervullen?

De leden van de D66-fractie zijn tevreden dat de regering de erkenningscriteria zodanig zal aanpassen dat het door een uitvoeringsinstelling van diensten van een arbeidsbemiddelingsbedrijf in de holding niet meer mogelijk zal zijn. Zij merken op dat de regering stelt dat de markt open is, althans in het jaar 2000. Daarna kunnen andere rechtspersonen die een erkenning hebben meedingen naar de opdrachten van het Lisv. De leden van de D66-fractie vragen zich af of in het jaar 2000 er ook nog maar een opdrachtgever zal zijn, waardoor de uitvoeringsinstellingen moeten concurreren ten opzichte van een opdrachtgever die de prijs/kwaliteitsverhouding vaststelt, regelgever is, uitvoerders coördineert, budgetten vaststelt en tot samenwerking verplicht. De leden van de

D66-fractie vragen de regering wat de regering zich op langere termijn als doel stelt.

De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe de verschillende uitvoeringsinstellingen zich kunnen onderscheiden in hun prijs/kwaliteitsverhouding. Het lijkt er toch onherroepelijk toe te leiden dat een uitvoeringsinstelling de beste prijs/kwaliteitsverhouding zal kunnen leveren en dat sectoren daarmee de contracten wensen af te sluiten en de andere uitvoeringsinstellingen het nakijken zullen hebben. Hoe ziet de regering dit, vragen de leden van de D66-fractie zich af? De leden van de D66-fractie vragen de regering nader in te gaan op wat verstaan moet worden onder een kwaliteitszorgsysteem. Welke elementen maken daar onderdeel van uit?

De leden van de D66-fractie vragen of het Ctsv over voldoende bevoegdheden en informatie beschikt om afdoende toezicht te kunnen houden op de doel- en rechtmatigheid van de uitvoering. Kan het Ctsv vaststellen of de beleidsmatige overwegingen binnen een holding vanuit het publieke belang geredeneerd doelmatig zijn en wat de financiële gevolgen voor de publieke sector zijn?

De leden van de D66-fractie vragen de regering ook in hoeverre er afstemming bestaat tussen de betrokken toezichthouders en de betrokken ministeries om het naar elkaar toegroeien van de zorg-, bank- en verzekeringswezen en de sociale zekerheidssector te kunnen controleren?

Volgens de leden van de GroenLinks-fractie kan concurrentie op het niveau van de dagelijkse uitvoeringspraktijk de efficiency van de uitvoering bevorderen. Toch past ook hier voorzichtigheid. Er zal immers steeds een spanning zijn tussen enerzijds het leveren van een zo goedkoop mogelijk «product» en anderzijds het besteden van aandacht aan bijvoorbeeld reïntegratie en handhaving. Deze spanning zal zich vooral doen voelen in de dagelijkse praktijk van uitkeringsverstrekking en begeleiding. In het wetsvoorstel lijken er voldoende formele mogelijkheden om te bewerkstelligen dat niet alleen maar de laagste prijs bepalend is voor het aangaan van een contract, maar dat alles uiteindelijk draait om de beste prijs/kwaliteitverhouding. Toch is het voor de leden van de fractie van GroenLinks nog de vraag of voldoende gewaarborgd kan worden dat de afspraken die het Lisv met de uitvoeringsinstellingen maakt ook daadwerkelijk en voldoende adequaat nageleefd en gecontroleerd worden. Klaarblijkelijk is het nu reeds een lastige zaak om een precies inzicht te krijgen in de kosten van de uitvoeringsinstellingen en de baten die daartegenover staan.

Een van de elementen die daarbij een rol zouden kunnen spelen betreft de participatie van cliënten in het beleid van de uitvoeringsinstellingen. Waar de uitvoeringsinstellingen grote bevoegdheden krijgen in de relatie met de cliënt, is het zaak de zeggenschap van de cliënten en bijvoorbeeld hun klachtmogelijkheden beter te verankeren. Ook via signalen van cliënten kunnen Lisv of sectorraden immers op alerte wijze kwaliteitscontrole plegen. Wil de regering overwegen de bepalingen met betrekking tot cliëntenparticipatie nog eens te beoordelen. Vraagt de nieuwe structuur niet om een substantiëlere inbreng van die kant? In dit verband leggen de leden van de GroenLinks-fractie de regering tevens de specifieke vraag voor hoe de zeggenschap van vroeggehandicapten vorm zal krijgen, zowel op landelijk niveau als op het niveau van de uitvoering.

De uitvoeringsinstellingen mogen taken aan derden uitbesteden. Meent de regering dat er voldoende waarborgen zijn om te controleren of deze derden de uitbestede taken naar behoren verrichten, zo vragen de leden van de GroenLinks-fractie.

De leden van de GroenLinks-fractie zijn van mening dat een van de punten van zorg bij de huidige wijze waarop de sociale verzekeringswetten worden uitgevoerd, de mogelijke verstrengeling tussen publieke en private taken is. Die verstrengeling kan door de toenemende privati-

sering nog toenemen. Hier bestaan risico's voor een optimale controle op de besteding van publieke middelen alsmede voor de privacy van de cliënten. Hoe zijn deze risico's te ondervangen? Zou het niet raadzaam zijn de bevindingen van de Algemene Rekenkamer af te wachten over de «vermenging»? Heeft de regering ten aanzien van dit wetsvoorstel advies gevraagd aan de Registratiekamer?

De leden van de RPF-fractie vragen de staatssecretaris nader in te gaan op de ruimte, die uitvoeringsinstellingen krijgen om andere taken te verrichten dan uitvoering van de sociale verzekeringswetgeving. Moet het bijvoorbeeld mogelijk zijn dat een uitvoeringsinstelling tijdelijk handhavingstaken voor haar rekening neemt?

Ook informeren deze leden naar de uitvoeringsinstelling van de overheid. Wordt die onder hetzelfde regime gebracht als de overige instellingen? Het is toch de bedoeling dat de opdrachten voor de uitvoering van de ambtenarenregelingen ook onder de marktwerking zullen vallen? Op welke punten neemt de USZO een aparte plaats in bij het onderhavige wetsvoorstel?

De leden van de SGP-fractie vragen hoe cliëntenparticipatie in de praktijk concreet gestalte krijgt. Op welke schaal wordt op dit moment van de mogelijkheid die de huidige OSV biedt gebruik gemaakt? Is het instrument ook daadwerkelijk effectief en voorziet het in een duidelijk aanwezige behoefte? Wordt de inbreng van de uitkeringsgerechtigden via de cliëntenparticipatie verdisconteerd in het beleid van de uitvoeringsinstelling? Op welke wijze?

De leden van de SGP-fractie constateren, dat een uitvoeringsinstelling deel kan uitmaken van een holding. Zij hechten er evenals de regering aan, dat in een dergelijk geval een strikte scheiding dient te bestaan tussen de uitvoeringswerkzaamheden van die holding en de overige werkzaamheden. Hoe is deze scheiding in het voorliggende voorstel gegarandeerd?

De leden van de GPV-fractie vragen of er werkelijk wel sprake is van een open markt, zoals in de toelichting wordt beschreven. De huidige contracten van de vier erkende uitvoeringsinstellingen lopen tot het jaar 2000, en pas na afloop van dit contract kunnen rechtspersonen die willen meedingen naar opdrachten van het Lisv als uitvoeringsorganisatie erkenning krijgen. Is niet te verwachten dat al ruim voordat het contract afloopt weliswaar niet officieel maar feitelijk al wel de onderhandelingen voor een nieuw contract beginnen? Hebben hierdoor de huidige 4 erkende uitvoeringsinstellingen geen concurrentievoordeel, het is toch niet te verwachten dat deze uitvoeringsinstellingen in 2000 niet meer voldoen aan de erkenningscriteria? Waarom kan niet eerder een erkenning worden verstrekt, bijvoorbeeld zo spoedig mogelijk nadat bekend is wat de inhoud is van de hieraan te stellen eisen?

Het is voor de leden van de GPV-fractie onduidelijk waarom het Ctsv de administratie-overeenkomsten van het Lisv met de uitvoeringsinstellingen niet alleen toetst op rechtmatigheid, maar ook op doelmatigheid. Heeft doelmatigheid niet alles te maken met de uitvoeringskosten en wordt hierin niet voorzien door de introductie van concurrentie tussen uitvoeringsinstellingen? Op blz. 57 van de toelichting lezen deze leden dat de toetsing door het Ctsv geen betrekking heeft op de inhoud van de afzonderlijke overeenkomsten. Betekent dit dat het Ctsv alleen het totaalplaatje toetst op doelmatigheid? Wat is daarvan de meerwaarde? Dit zegt toch niets over de afzonderlijke overeenkomsten?

De leden van de SP-fractie hebben de grootst mogelijke reserve bij de beoogde concurrentie na 1999. De thans reeds bestaande uitvoeringsinstellingen beschikken over kennis en ervaring sinds jaren op het terrein

van de sociale zekerheid. Zij gaan indien de voorliggende voorstellen worden aangenomen gedurende twee jaar werken in de nieuwe organisatieopzet. Halen we ons geen onverantwoorde risico's op de nek door omwille van – door de regering gewenste – concurrentie vanaf 2000 ook andere organisaties toe te laten? Het is toch duidelijk dat bijvoorbeeld verzekeringsbedrijven op dit moment geen enkele kennis en deskundigheid bezitten op het terrein van de uitvoering van de werknemersverzekeringen? Welke garanties kan de regering bieden dat deze concurrentie niet ten nadele van de uitkeringsgerechtigden uitpakt, bijvoorbeeld door aperte fouten in de wetstoepassing, lange wachttijden enz.

De leden van de SP-fractie lezen in het commentaar van de BVG op het wetsvoorstel dat deze nu al betwijfelt of er in de nieuwe opzet wel concurrentie mogelijk is, in de eerste plaats omdat er ook vanaf het jaar 2000 slechts één opdrachtgever zal zijn, en in de tweede plaats omdat het SWI-project de concurrentiegedachte doorkruist. Deelt de regering deze opvatting van de BVG?

3.5 De relatie tussen het Lisv, de sectorraden en de uitvoeringsinstellingen

De leden van de fractie van de PvdA stemmen in met de beschrijving zoals de regering die geeft over het onderscheid tussen de positie van het Lisv en de sectorraden. Wel merken deze leden op dat de positie van de sectorraden in het geheel van een dusdanig belang lijkt te zijn, dat zij zich afvragen of er tijdig in voorzien kan worden dat als op sommige terreinen geen sectorraad gaat optreden het Lisv deze omvangrijke taak zelf zal moeten waarnemen. Is er nu al in voorzien dat dat mogelijk uitbreiding van bijvoorbeeld personeel bij het Lisv ten gevolge zal (moeten) hebben.

Verder willen zij weten hoe er in het geval er geen sectorraad op een bepaald terrein is, omgegaan moet worden met de advisering over de vaststelling van de premie voor de sectorale fondsen (de wachtgeldfondsen). Het lijkt deze leden een goede zaak dat de te vergoeden kosten van een sectorraad door het Lisv, in de wet worden vastgelegd.

De leden van de fractie van de PvdA constateren dat de sectorraden met betrekking tot de opdrachtverlening een belangrijke rol (kunnen) gaan vervullen. Natuurlijk moet voorkomen worden dat Lisv en sectorraden over dezelfde zaken gaan onderhandelen met de uitvoeringsinstellingen. Zij zien het als volgt. Het Lisv zit samen met anderen in de Regiegroep SWI. Regionaal wordt door de uitvoeringsinstellingen samengewerkt met de regionale arbeidsorganisatie en de gemeentelijke sociale diensten. De sectorraden onderhandelen over de contracten met de uitvoeringsinstellingen. Zien zij dit juist? Deze leden vragen de regering of meer duidelijkheid gegeven kan worden hoe concreet voldaan gaat worden aan regionale samenwerking in het kader van het SWI-project.

De leden van de VVD-fractie hebben met terughoudendheid kennisgenomen van de inhoud van de nota van de voorzitter van het Tica over de verhouding tussen het landelijk orgaan, de sectorraden en de uitvoeringsinstellingen. Hetzelfde geldt voor de voorgestelde werkwijze met betrekking tot de verantwoording over de uitvoering. De aan het woord zijnde leden hebben sterk de indruk dat de positie van de sectorraden daarbij niet meer in verhouding is met de naar de opvatting van deze leden principiële taakverdeling, zoals hiervoor door hen weergegeven.

De terughoudend waarvan bij deze leden sprake is, geldt in versterkte mate voor de voorgestelde rol van de sectorraden bij de ontwikkeling van specifieke regels of richtlijnen. Waarom wordt niet eenvoudigweg voorgesteld om de (onderdelen van) publieke taken te laten uitvoeren door het publieke Lisv en de private sectorraden daar geen rol in te laten spelen, althans niet voorzover het niet de private, aanvullende arrange-

menten betreft en anders dan adviserend? Deze leden verzoeken om een duidelijke toelichting in deze.

Vanuit dezelfde overwegingen zetten de aan het woord zijnde leden vraagtekens bij het feit, dat de private sectorraden gaan onderhandelen met de private uitvoeringsorganen over publieke taken.

Bij de leden van de VVD-fractie ontstaat de indruk dat de sectorraden de facto de positie van de huidige bedrijfsvereniging gaan innemen en dat de rol van het Lisv teveel naar de achtergrond verdwijnt. Het is voor deze leden dan ook nog maar de vraag of langs de voorgestelde lijnen de verantwoordelijkheid van het Lisv voldoende is gewaarborgd en of er voldoende heldere relaties ontstaan tussen Lisv, sectorraad en uitvoeringsinstelling, zoals door de regering wordt gesteld. Zij verzoeken de regering uitgebreid te reageren op de door hen verwoorde terughoudendheid in deze.

De leden van de VVD-fractie merken op dat zij bij de discussies over de uitvoeringsorganen reeds hebben aangegeven dat naar hun mening de concurrentie tot het jaar 2000 te beperkt is. Wanneer zij het voorliggende wetsvoorstel overzien stellen zij opnieuw en in algemene zin de vraag of de gewenste marktwerking en concurrentie voldoende gestalte zal krijgen. Zij wijzen in dat verband op het feit dat het aantal opdrachtgevers in feite beperkt is tot een: het Lisv; dat deze opdrachtgever de prijs/kwaliteit-verhouding vaststelt, de uitvoerders coördineert, de budgetten vaststelt en voorts dat er sprake is van een voorgeschreven samenwerkingsverband in de uitvoering. In dat verband is ook (het schrappen van) de reeds eerder genoemde gedwongen winkelnering van belang. Gaarne vernemen zij de visie van de regering in deze.

De leden van de D66-fractie kunnen in abstracto de lijnen van de opdrachtverlening wel volgen, maar zouden graag meer inzicht verkrijgen in de Lisv-regels omtrent inhoud van de overeenkomsten tussen Lisv en uitvoeringsinstellingen. Wat moeten deze leden zich voorstellen bij technische randvoorwaarden en wat bij algemene beleidsuitgangspunten? Hoeveel ruimte zal er zijn voor sectorale inbreng? Welke coördinerende taken houdt het Lisv in de nieuwe constellatie nog? Aan welke concurrentieregels moet worden gedacht? De leden van de D66-fractie vragen de regering hier specifiek op in te gaan.

De overeenkomst met een uitvoeringsinstelling zal in de meeste gevallen totstandkomen na advisering door de sectorraad, zo lezen de leden van de GPV-fractie in de toelichting. Deze leden vragen waarom het Ctsv in alle gevallen de keus voor een uitvoeringsinstelling moeten beoordelen. Is dat nodig, ook als het Lisv het advies van de sectorraad, dat volgens de regering immers het beste inzicht heeft in sectorspecifieke aangelegenheden, heeft overgenomen (pag. 17)? Is het niet beter om, alleen indien de Lisv afwijkt van de advisering door de sectorraad, de Lisv hiervoor verantwoording af te laten leggen aan het Ctsv?

Op blz. 21 lezen de leden van de GPV-fractie dat het Lisv het initiatief zal nemen om sectorraden in te schakelen bij contacten met betrekking tot de uitvoering van de afgesloten overeenkomsten. Betekent dit dat sectorraden uit zichzelf nooit geen initiatief mogen nemen richting uitvoeringsinstellingen? Deze leden vragen of dit voortkomt uit de wens van de regering de positie van het Lisv ten opzichte van de sectorraden nadrukkelijk te onderscheiden, zoals in de toelichting is te lezen, of veeleer om de Lisv grip te laten houden en controle uit te oefenen op de activiteiten van de sectorraden?

3.6 Bevoegdheden van de minister ten opzichte van de Svb en het Lisv

De leden van de fractie van de PvdA vragen zich af waarom voor de omslachtige weg gekozen wordt om alleen aanwijzingsbevoegdheid voor

de minister te regelen aan het Ctsv. Immers de uitvoering van de hier in het geding zijnde materie wetten worden uitgevoerd door SVb en Lisv. Daarmee is in hun ogen een directe relatie tussen minister en deze instellingen van belang. Ook de Kamer heeft – zij controleert immers de minister – een belang bij een mogelijkheid voor aanwijzingen door de minister. Het Ctsv houdt toezicht en zal inderdaad de mogelijkheid moeten hebben toezichts-aanwijzingen aan SVb en Lisv te geven. Zij denken echter dat de minister de in de huidige wet geformuleerde aanwijzingsbevoegdheden moet houden om, indien nodig beleidsmatige aanwijzingen te kunnen geven. De leden van de PvdA-fractie hebben bovendien twijfel bij deze vormgeving van sturend toezicht. Het Ctsv wordt daarmee een «superorgaan» in de uitvoering die niet alleen toezicht houdt, maar ook veel sterker regelgevend gaat optreden. Deze leden kregen de indruk dat de politieke verantwoordelijkheid voor dat laatste beter tot haar recht zou kunnen komen via aanwijzing naar het Lisv en SVb. Zij horen graag een nadere argumentatie waarom de minister geen aanwijzingsbevoegdheid in de wet wil regelen ten aanzien van de Svb en het Lisv.

4. Samenwerking en uitvoering in de regio

4.1 Inleiding

De leden van de VVD-fractie zijn het eens met het belang van preventie en reïntegratie. Ook kunnen zij zich vinden in de gedachte dat een goede samenwerking tussen de uitvoeringsorganisatie, de Arbeidsvoorzieningsorganisatie en de gemeenten van groot belang is. Zij kunnen zich vinden in de vastgelegde verplichting tot samenwerking. Maar dat mag naar de mening van de aan het woord zijnde leden niet betekenen dat die samenwerking zich alleen tot de Arbeidsvoorzieningsorganisatie zou moeten beperken, met uitsluiting van andere bemiddelaars. Kan de regering deze gedachte bevestigen? Immers bij de behandeling van de Arbeidsvoorzieningswet is afgesproken dat nog in deze kabinetsperiode bezien zal worden hoe de «gedwongen winkelnering» kan worden verlaten en hoe de inkoopmogelijkheden ook elders dan bij arbeidsvoorziening kunnen worden verruimd.

Het valt de leden van de fractie van GroenLinks op dat de regering bij de toelichting op het wetsvoorstel zowel het belang van een regionale uitvoering sterk laat wegen alsook het belang van concurrentie door de uitvoeringsinstellingen. Beide elementen zijn in zichzelf dienstig aan de doelstelling de efficiency van de uitvoering te verbeteren. Om die reden verdienen beide elementen dan ook de volle aandacht. Toch missen de leden van deze fractie in de toelichting een antwoord op de vraag in hoeverre beide subdoelstellingen, regionalisering en concurrentie, met elkaar in overeenstemming te brengen zijn. Zal niet uiteindelijk een model kunnen ontstaan, waarin één van beide elementen ondergesneeuwd raakt. Met andere woorden, hoe kan de regering de garantie geven dat de uitvoering in de toekomst op regionaal niveau gestalte krijgt, terwijl er voldoende concurrentieprikkels richting uitvoering overblijven? Kan de regering een concreter beeld schetsen van de eindsituatie die zij voor de periode na het jaar 2000 voor ogen heeft?

De leden van de GPV-fractie kunnen zich voorstellen dat na verloop van tijd de scherpte bij de uitvoeringsinstellingen eraf gaat, als ze eenmaal zijn ingebed in een structuur waarin samenwerking plaatsvindt met arbeidsvoorziening en gemeenten. Deze leden vragen of de beoogde samenwerking tussen de drie kolommen (arbeidsvoorziening, gemeenten en uitvoeringsinstellingen) niet ten koste zal gaan van de concurrentie tussen de uitvoeringsinstellingen. Is het denkbaar dat als de samenwerking

structureel is geworden het hierdoor voor nieuwe uitvoeringsorganisaties bijna onmogelijk wordt een marktpositie te verwerven?

4.2 Samenwerking in de praktijk: SWI

De leden van de fractie van de PvdA merken op dat met betrekking tot de samenwerking in het SWI-project pas eind 1996 meer duidelijkheid zal bestaan over de meest succesvolle en effectieve samenwerkingsvormen en dat de Regiegroep begin 1997 de bewindslieden van haar bevindingen op de hoogte zal stellen. Deze leden vragen zich af of de verdere vormen van samenwerking gevolgen zal kunnen hebben voor dit wetsvoorstel. Of is binnen dit wetsvoorstel wel zo ongeveer iedere vorm van samenwerking mogelijk?

De leden van de CDA-fractie vragen in hoeverre in de visie van de regering de marktwerking wordt bevorderd als tegelijkertijd in de regio min of meer samenwerking verlangd wordt. Met andere woorden, werkt het SWI-model niet averechts uit op de beoogde marktwerking? Zou in feite niet meer duidelijkheid moeten komen over het SWI-model, voordat over samenwerking in de OSV een en ander wordt vastgelegd? De positie van de regionale functionaris bij uitvoeringsinstellingen zou bij een uitgewerkt SWI-model ook wel eens duidelijker worden.

De leden van de D66-fractie merken op dat met betrekking tot de regionale uitvoering het wetsvoorstel bijzonder veel open laat in verband met het zogenoemde SWI-project. Er wordt in het onderhavige wetsvoorstel bijvoorbeeld niet vastgelegd hoe op regionaal niveau moet worden samengewerkt, en er wordt bovendien evenmin voorgeschreven dat er zogenaamde «front-offices» moeten komen waarin gemeentelijke sociale diensten, Arbeidsvoorziening en uitvoeringsinstellingen dienen samen te werken. Het wachten is op het eindrapport van SWI. De leden van de fractie van D66 vragen de regering wanneer dit rapport kan worden verwacht en welke concrete voorstellen het SWI-project tot dusverre heeft opgeleverd? Deze leden vragen de regering ook te reageren op de volgende vragen. Hoe ziet de verantwoordelijkheidsverdeling eruit tussen Arbeidsvoorziening en Lisv dan wel uitvoeringsinstellingen met betrekking tot de arbeidstoeleiding van (gedeeltelijk) arbeidsgeschikten? Welke verantwoordelijkheidsverdeling staat de regering voor met betrekking tot de zogenaamde WAGW «artikel 2 doelgroep»? Hoe verhoudt zich de indeling van cliënten naar «afstand tot de arbeidsmarkt» (indicering volgens het 4-fasenmodel) in het SWI-project tot de voorstellen in de WSW voor onafhankelijke regionale indicatieteams?

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat op dit moment nog weinig met duidelijkheid te zeggen is over succesfactoren binnen het SWI-traject. Dat maakt dat de onduidelijkheid over het eindmodel voorlopig nog zal voortbestaan. Worden met dit wetsvoorstel nu geen onomkeerbare stappen richting concurrentie gezet, die mogelijkerwijze de regionalisering van de uitvoering gaan belemmeren?

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van de diverse samenwerkingsvormen (één-dossier-, één-locatie-, en één-loketmodel), die de Regiegroep SWI heeft aangedragen. Gaarne vernemen zij van de regering op elk van de varianten een reactie, met daarin opgenomen de voor- en nadelen die elk van de varianten biedt, en – indien beschikbaar – een duidelijk uitgesproken voorkeur van de kant van de regering voor een van die vormen.

4.3 Rol voorliggend wetsvoorstel voor samenwerking en uitvoering in de regio

De leden van de PvdA-fractie constateren dat de uitvoeringsinstellingen in de regio een functionaris dienen aan te wijzen die namens het bestuur van de uitvoeringsinstelling kan handelen. Kan al inzage gegeven worden hoe de besturen van de uitvoeringsinstellingen tegen de positie van deze functionaris aankijken? De uitvoeringsinstellingen kennen immers tot op heden, denken deze leden, geen regionale (bestuurlijke) aansturing. Is het terecht, zo vragen zij verder, dat sommigen denken dat het element van regionale besturing de concurrentie tussen uitvoeringsinstellingen en marktwerking via verschillende opdrachtgevers zal bemoeilijken? De leden van de fractie van de PvdA hechten zeer aan regionale uitvoering en de samenwerking met de arbeidsvoorziening en de gemeentelijke sociale diensten. Op die manier kan de integrale gevalsbehandeling en de in hun ogen belangrijke reïntegratieplannen immers gestalte krijgen. Zij wijzen de bewindslieden er dan ook op dat bovenstaande vragen, voor een deel door anderen opgeworpen, in dit licht moeten worden gezien.

De leden van de fractie van de PvdA vragen waarom gesteld wordt dat het Lisv bij de regionale indeling «zoveel mogelijk overeenkomstig de werkgebieden van de RBA's » dient te werken. Omdat verder opgemerkt wordt dat het Lisv wel een goede reden moet hebben om af te wijken was het, volgens deze leden, beter te stellen dat de RBA-indeling gevolgd moet worden, en dat bij verandering van die indeling hoogstens van een overgangstermijn sprake kan zijn.

De leden van de VVD-fractie bevestigen dat het beëindigen van de uitzonderingssituatie voor de bemiddeling van de «WAGW-bemiddelingspopulatie» hun instemming heeft. Ook hier geldt weer dat de invulling zal afhangen van de bevindingen in het SWI-traject. In hoeverre zal het voor de SWI voorziene tijdstraject worden gehaald?

De leden van de RPF-fractie constateren dat in de toelichting de uitzonderingspositie voor de bemiddeling van de zogenaamde WAGW-populatie aan de orde wordt gesteld. Hieraan zouden de RBA's, zoals voorheen ook gebeurde, invulling moeten geven. Nu dit nog volledig door de uitvoeringsinstellingen wordt uitgevoerd, rijst bij deze leden de vraag wat de gevolgen zijn voor deze instellingen. Kan concreet worden aangegeven welke personele gevolgen daaraan zijn verbonden en welke rechtspositie het betreffend personeel heeft nu hun taken komen te vervallen? Komt de voorgestelde maatregel er in feite niet op neer dat veel expertise verloren gaat? Kan in dit verband nog worden aangegeven waarom destijds is besloten deze specifieke bemiddeling over te hevelen van de arbeidsvoorziening naar de instelling die het dichtst bij de WAGW-populatie werkzaam is?

De leden van de GPV-fractie lezen dat in het wetsvoorstel vanuit het oogpunt van de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt het zwaartepunt van de uitvoering van de werknemersverzekeringen in de regio wordt neergelegd. Naar de mening van deze leden wordt er terecht naar gestreefd een goede afstemming te bereiken met de arbeidsvoorziening en met de gemeenten. Ze lezen dat in dit kader wordt voorgesteld de arbeidsbemiddeling van de WAGW-populatie, die nu voornamelijk door de GAK-afdelingen gebeurt, zoveel mogelijk in handen te leggen van de Arbeidsvoorzieningsorganisatie. Wordt hierbij aan de Arbeidsvoorzieningsorganisatie de mogelijkheid geboden niet alleen deze taak, maar ook de kennis en de ervaring van de GAK-afdelingen over te nemen, zo vragen deze leden van de GPV-fractie. Zo ja, op welke wijze gebeurt dit?

In de toelichting wordt uit oogpunt van de bereikbaarheid samenvoeging van regio's niet mogelijk geacht, maar tegelijkertijd wordt wel de mogelijkheid geboden aan een uitvoeringsinstelling één en dezelfde beslissingsbevoegd persoon voor meerdere regio's in te zetten. De leden van de GPV-fractie vragen of het voor de bereikbaarheid van een uitvoeringsinstelling wat uitmaakt of een beslissingsbevoegd persoon in meerdere regio's optreedt of dat regio's worden samengevoegd. Kan de regering hierop nader ingaan?

De leden van de SP-fractie zien dat het Lisv in het wetsvoorstel de taak krijgt Nederland in regio's in te delen. Wiens verantwoordelijkheid is het nu dat er ook daadwerkelijk in de regio's uitvoeringsinstellingen komen?

5. Het toezicht op de sociale verzekeringen

5.1 Inleiding

De leden van de fractie van de PvdA kunnen de redenering van de regering ten aanzien van het Ctsv en de ministeriële verantwoordelijkheid volgen, maar het roept bij hen wel een aantal vragen op. Zij waarderen de poging van de regering om duidelijker in de wet vast te leggen hoe de verhoudingen tussen de minister en het Ctsv gezien moeten worden. Voor hen is echter de ministeriële verantwoordelijkheid en de uitwerking daarvan het belangrijkste. Zeker waar de Kamer de bewindspersonen moet kunnen controleren in de uitoefening van hun (beleidsmatige en toezichthoudende) aansturing van het Ctsv, is een heldere verdeling van de verantwoordelijkheden nodig. Deze leden constateren dat de regering niet heeft gekozen voor een van de modellen die van Raad van State (RvS) heeft aangedragen, te weten het model waarin het toezicht hiërarchisch onder de minister wordt uitgeoefend (bijvoorbeeld in de vorm van een agentschap of een inspectie), het model volgens welk het Ctsv in grote zelfstandigheid het toezicht uitoefent, dan wel het model waarin de toezichtstaak van het Ctsv wordt beperkt tot het signaleren van tekortkomingen in de uitvoering en de bevoegdheid tot corrigeren bij de minister berust. Deze leden zien heel goed dat de RvS een punt heeft als de voorkeur gegeven wordt aan een hiërarchische lijn voor het toezicht onder de minister. Zeker gezien de gebeurtenissen in het afgelopen jaar lijkt dit een mogelijke oplossing. Zeker als de heldere lijn zou worden doorgetrokken dat een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) een onafhankelijk zelfstandig opererende instelling zou moeten zijn, dan lijkt die keuze de juiste. Toch denken deze leden dat ook gezien ervaringen op andere terreinen, het wel goed mogelijk moet zijn om de ministeriële verantwoordelijkheid ten aanzien van een ZBO op een goede manier te regelen.

De leden van de fractie van de PvdA erkennen dat er een zekere spanning kan optreden daar waar de ministeriële bevoegdheid sturend op treden ten opzichte van het toezicht vereist. Zij onderschrijven de weergave in de memorie van toelichting waarin gezegd wordt dat, waar de minister beschikt over bijsturinginstrumenten en de bevoegdheid heeft het budget vast te stellen, het Ctsv niet onafhankelijk van de minister kan functioneren. Waar de ministeriële verantwoordelijkheid ten aanzien van een ZBO in feite bepaald wordt door de bevoegdheden die de wet schept voor de minister, is het de vraag hoe men om zal gaan met de aanwijzingsbevoegdheid en met name het overleg tussen het ministerie en het Ctsv. In dit spanningsveld kiest de memorie van toelichting voor terughoudendheid, maar wat betekent dit nu voor de ministeriële verantwoordelijkheid? Wel kan, zoals gesteld wordt het Ctsv als ZBO tot onpartijdige oordeelsvorming komen ook te opzicht van de minister.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering aan de hand van de gegeven voorbeelden (blz. 35–36 van de memorie van toelichting) duidelijk kan maken, waarom het kunnen geven van aanwijzingen van algemene aard voor de minister een noodzakelijke voorwaarde is om in

de genoemde gevallen de ministeriële verantwoordelijkheid te kunnen effectueren.

De leden van de PvdA-fractie vragen welke materiële betekenis de toevoeging van het woord «algemeen» heeft in verband met de ministeriële aanwijzingsbevoegdheid. Wat is in verband hiermee het onderscheid tussen algemene en bijzondere aanwijzing? Kan bij de beantwoording van deze vragen ook ingegaan worden op artikel 1241 van de Aanwijzingen inzake zelfstandige bestuursorganen, met name waar in dat artikel alleen gesproken wordt over bijzondere en niet over algemene aanwijzingen, omdat deze laatste in het systeem van de Algemene wet bestuursrecht geen zelfstandige categorie vormen naast de in deze tekst onderscheiden algemeen verbindende voorschriften en beleidsregels?

De leden van de fractie van de PvdA hebben graag een reactie op de constatering van de commissie-Van Zijl dat het de vraag is of het intensief en geïntegreerd toezicht ook feitelijk tot stand is gekomen en dat het vorige bestuur van het Ctsv wel die ambitie had, maar het toezicht beleid niet erg concreet heeft kunnen maken.

De leden van de VVD-fractie constateren dat bij de formulering van de toezichtsstructuur de positie van de minister ten opzichte van Ctsv en Lisv enerzijds en de Tweede Kamer anderzijds van belang is. De keuze voor het Ctsv als ZBO beperkt de ministeriële verantwoordelijkheid. De minister blijft wel politiek aanspreekbaar. Deze twee feiten (beperkte verantwoordelijkheid en wel politiek aanspreekbaar) leveren op zich al een moeilijke figuur op. Dat wordt des te duidelijker aan de hand van de voorbeelden over hetgeen de voorgestane structuur in concreto betekent. Het komt erop neer dat waar het gaat om publieke taken en daarmee verbonden verantwoordelijkheden van de minister, gecontroleerd door het parlement, de minister die verantwoordelijkheid niet direct inhoud kan geven en er voor het parlement aangaande deze publieke taken dus geen aanspreekpunt is. De leden van de VVD-fractie hebben moeite met dit feit. Wat is de zinvolheid van het aan de orde kunnen stellen van aangelegenheden op het terrein van een van de ZBO's bij de minister als die daar niet op kan reageren en de gehele materie moet doorgeleiden naar de betreffende organisatie, om vervolgens terug te komen met een antwoord dat de Kamer niet bevalt, die de minister vervolgens weer moet terugsturen naar de ZBO enz.? Zou, daar waar er sprake is van een publieke verzekering en bijbehorende publieke taken, het niet veel meer voor de hand liggen dat de publiek verantwoordelijken daar dan ook directer invloed op kunnen hebben, zo vragen de aan het woord zijnde leden.

De leden van de D66-fractie beschouwen het als een belangrijke opdracht dat in dit wetsvoorstel duidelijkheid over de aard en de mate van zelfstandigheid van het Ctsv ten opzichte van de minister wordt gecreëerd. De leden van de D66-fractie vragen zich af of de regering hierin voldoende is geslaagd. Om dit te kunnen beoordelen maken de leden gebruik van de voorstudie 3 (Overwegingen bij het kiezen van toezichtsarrangementen) van de rijksuniversiteit Groningen die als bijlage bij het rapport van de commissie-Van Zijl is gevoegd.

Op blz. 34 van de memorie van toelichting lezen de leden van de D66-fractie dat formeel gesteld kan worden dat de ministeriële verantwoordelijkheid door de keuze voor uitvoering van taken door een ZBO formeel beperkt wordt. Wel is de minister gehouden om op vragen van het parlement antwoord te geven. De leden van de D66-fractie constateren dat in genoemde de voorstudie wordt gesteld dat beperkte bevoegdheden (van de minister) een tot die bevoegdheden beperkte verantwoordelijkheid ten opzichte van het parlement met zich meebrengt. Een opvatting die ook terug te vinden is in de Aanwijzingen inzake zelfstandige bestuursorganen. De opvatting dat de ministeriële bevoegdheid niet verder strekt dan de bevoegdheid van de minister is ook door de Tweede

Kamer onderschreven door aanvaarding van het rapport «Steekhoudend ministerschap» van de commissie-Scheltema (kamerstuk 21 427). De leden van de D66-fractie vragen de regering waarom de regering in de Aanwijzingen inzake zelfstandige bestuursorganen een andere opvatting huldigt dan in onderhavige wetsvoorstel.

De leden van de D66-fractie vragen zich af of op blz. 34 en 35 de formulering van de verantwoordelijkheden van de minister en van het Ctsv duidelijk is. Deze leden constateren dat op blz. 35 van de memorie van toelichting wordt gesteld dat het Ctsv niet onafhankelijk van de minister kan functioneren. Het komt de leden van de D66-fractie voor dat de regering het Ctsv materieel eerder ziet als een agentschap van de minister dan als een ZBO, vooral blijkend uit de zinsnede: «De laatste mogelijkheid is dat het Ctsv, indien vaststaat dat het in het jaarplan vastgelegde beleid in strijd is met de rechtmatigheid of doelmatigheid een aanwijzing geeft of weigert het budget van het Lisv vast te stellen, zoals op basis van het jaarplan begroot. Indien het Ctsv in dit geval niet uit zichzelf ingrijpt, kan de minister het Ctsv een aanwijzing tot ingrijpen geven». De leden van de fractie van D66 vragen wie het uiteindelijke oordeel heeft over strijdigheid van het beleid met recht- en doelmatigheid. Is er hier nog sprake van een algemene aanwijzingsbevoegdheid? Wordt het Ctsv hiermee niet gebruikt om politieke doeleinden van de minister dan wel de Tweede Kamer te bereiken? Hoe onafhankelijk is het Ctsv dan nog? Want het zou toch ook mogelijk kunnen zijn dat het Ctsv niet uit zichzelf ingrijpt, omdat het Ctsv vindt dat de uitvoering doelmatig is, terwijl de minister dat niet vindt?

Ook verwijzen de leden van de D66-fractie in dit verband naar blz. 39 waarin wordt gesteld dat in het geval dat er tussen de minister en het Ctsv verschil van mening ontstaat over de hantering van de bevoegdheden van het Ctsv de minister het Ctsv een aanwijzing van algemene aard kan geven. Hoe moet deze aanwijzingsbevoegdheid worden geïnterpreteerd? Hoe ziet zo'n aanwijzing eruit? Is dat een ongeclausuleerde aanwijzingsbevoegdheid die neigt naar een hiërarchische verhouding? Het lijkt erop alsof de regering niet de keuze kan maken ten aanzien van de zaken waarover de minister wel en waarover de minister geen zeggenschap zou moeten hebben. Welke eigen verantwoordelijkheid heeft het Ctsv nu eigenlijk in het voorgestelde model? Kan de regering een overzicht geven welke taken en bevoegdheden nog bij het Ctsv blijven en welke worden overgeheveld naar de minister en het Lisv? De leden van de D66-fractie vragen de regering hierop uitgebreid in te gaan.

De leden van de D66-fractie constateren dat de regering zich over de aanbeveling van de commissie-Van Zijl en tevens van het interimbestuur van het Ctsv om een experimenteerartikel in de wet op te nemen nog aan het beraden is. Een dergelijk experimenteerartikel kan het mogelijk maken dat contra-legen-situaties die in redelijkheid binnen beleidsdoelstellingen vallen voor een bepaalde duur kunnen worden toegestaan. De leden van de D66-fractie vragen de regering wat de reden is dat een dergelijk artikel nog niet in dit wetsvoorstel is opgenomen. Wat zijn volgens de regering de pro's en contra's van een dergelijk experimenteerartikel?

Het toezichtmodel Arbeidsvoorzieningsorganisatie en Ctsv verschillen van elkaar. Bij Arbeidsvoorzieningsorganisatie is de minister toezichthouder. Het interim bestuur van het Ctsv doet een aanbeveling van integratie van toezicht. Het koppelen van beleidsterreinen sociale verzekeringen, bijstand en arbeidsvoorziening zou ook consequenties moeten hebben voor het toezicht. Zou het toezicht niet minimaal op elkaar moeten worden afgestemd qua positionering, bevoegdheden en instrumenten. Samenvoeging ligt voor de hand. Hiermee zouden niet alleen afstemmingsproblemen kunnen worden voorkomen, maar het heeft ook als voordeel dat het toezichtinstrumentarium kan worden gestroomlijnd. Verbreding van de single-auditmethodiek is dan een belangrijke uitdaging voor de toezichthouder. Wat vindt de regering van

de aanbeveling om het toezicht van Arbeidsvoorzieningsorganisatie en Abw ook onder het Ctsv te brengen?

De regering heeft ervoor gekozen het Ctsv als volledig onafhankelijk orgaan een zeer dominante rol te laten houden in het kader van het toezicht. De leden van de RPF-fractie vragen in dit kader in het algemeen of de regering rekent op voldoende draagvlak in het parlement voor die onderdelen die afwijken van de aanbevelingen van de Commissie-Van Zijl.

Deze leden hebben de nu voorgestelde constructie zo begrepen dat het ook voor de Kamer wel degelijk mogelijk is, zij het indirect, om het Ctsv te sturen. Aangezien de minister immers de bevoegdheid het Ctsv een aanwijzing te geven kan de Kamer via de minister haar invloed richting Ctsv aanwenden. Wat betreft de relatie tussen minister en toezichthouder vragen deze leden in hoeverre er in het voorliggende wetsvoorstel een potentiële bron van spanning blijft bestaan betreffende de reikwijdte van de ministeriële verantwoordelijkheid in relatie tot de zelfstandigheid van het Ctsv als ZBO. Kan daarbij concreet worden aangegeven op welke punten er nu in de relatie tussen minister en Ctsv inhoudelijke verschillen bestaan tussen de vigerende wet en het wetsvoorstel?

Het voorstel van de regering om de Kamer inzicht te geven in de plannen van werkzaamheden, de jaarrekeningen en de jaarverslagen beantwoordt naar het oordeel van de leden van de RPF-fractie aan de wens terzake van de commissie-Van Zijl.

De leden van de GPV-fractie zijn van mening dat een goede uitvoering van de sociale zekerheid van zo'n groot maatschappelijk belang is dat er voor het parlement voldoende ruimte moet zijn hierop controle uit te oefenen. Ze twijfelen of het voorgestelde toezichtmodel die ruimte biedt.

De leden van de GPV-fractie constateren dat wordt voorgesteld de uitvoering van de sociale verzekeringswetten te laten plaatsvinden door twee ZBO's. Een derde ZBO, het Ctsv, moet hierop toezicht houden en kan aan het Lisv en de SVb aanwijzingen geven. Deze leden vragen of het onderscheid tussen de bevoegdheden van de minister enerzijds en het Ctsv anderzijds ten opzichte van het Lisv en de SVb wel voldoende duidelijk is. In het nader rapport lezen de leden van de GPV-fractie dat het Ctsv regels kan stellen voor het Lisv en de SVb, als die regels noodzakelijk zijn voor het kunnen uitoefenen van toezicht. In de toelichting valt te lezen dat de normstelling waaraan toezicht moet voldoen niet door het Ctsv, maar door middel van wet- en regelgeving moet plaatsvinden. De aan het woord zijnde leden vragen of de minister kan verduidelijken wanneer er sprake is van normstelling en wanneer van regels noodzakelijk voor de toezichtsuitoefening.

De leden van de GPV-fractie begrijpen dat de minister bevoegd is het Ctsv een aanwijzing van algemene aard te geven. Is er wat betreft de aanwijzingsbevoegdheid van de minister materieel gezien een verschil tussen de huidige OSV en OSV 1997?

Deze leden van de GPV-fractie vragen of de mate waarin de minister in voorliggend wetsvoorstel de mogelijkheid heeft aanwijzingen te geven aan het Ctsv voldoende mogelijkheid biedt invulling te geven aan de ministeriële verantwoordelijkheid. Kan de minister tevens nader uiteen zetten wat de reikwijdte is van de ministeriële verantwoordelijkheid voor de taakuitoefening van de Lisv en de SVb?

Is het niet wenselijk te kiezen voor een toezichtmodel dat volstrekt helder is over de rolverdeling, door de aanwijzingsbevoegdheid zowel voor het Ctsv als het Lisv en de SVb in handen van de minister te leggen, zo vragen de leden van de GPV-fractie? Is het vanuit het oogpunt van de ministeriële verantwoordelijkheid niet te prevaleren de toezichthoudende taak van het Ctsv te beperken tot signaleren, waarna de minister op basis van de verkregen signalen door middel van het geven van aanwijzingen

zijn verantwoordelijkheid kan nemen, ook rechtstreeks ten opzichte van het Lisv en de SVb?

De leden van de SP-fractie stellen vast dat bij de formulering van het toezicht op de sociale verzekeringen gebruik is gemaakt van de inmiddels opgedane ervaringen met het toezicht, meer in het bijzonder dat uitdrukkelijk is gekeken naar de opvattingen van de commissie-van Zijl en ook naar die van de interimbestuurders van het huidige Ctsv.

Tenslotte hebben de leden van de SP-fractie gezien dat door de uitvoeringsinstellingen en het Lisv personeel kan worden uitgeleend aan het Ctsv. Is dat wel een toelaatbare constructie, nu het Ctsv zowel op het Lisv als de uitvoeringsinstellingen toezicht moet uitoefenen. Kunnen er op die manier geen ontoelaatbare belangenverstrengeling optreden?

5.2 Aanbevelingen van het interimbestuur van het Ctsv

De leden van de fractie van de PvdA willen graag van de regering weten waarom de aanbeveling om in de eindsituatie de scheiding tussen publiek en privaat niet binnen de holding maar tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te leggen, een interessante suggestie genoemd wordt die nadere doordinking behoeft. Wanneer denkt de regering zich voldoende beraden te hebben over de aanbeveling van het interimbestuur van het Ctsv om in de wet een experimenteerartikel op te nemen en de mogelijkheid van het Ctsv om boetes op te leggen?

Natuurlijk zal in het kader van toezicht op de uitvoering van de sociale verzekeringen, de Abw en de Arbeidsvoorzieningswet de nodige afstemming tussen de bestaande toezichthouders moeten plaatsvinden, maar de aanbeveling van het interimbestuur van het Ctsv om het toezicht op de uitvoering van de Abw en eventueel de Arbeidsvoorzieningswet over te hevelen naar het Ctsv gaat inderdaad het bestek van dit wetsvoorstel te buiten. Deze leden denken dat het vervolg van het SWI-traject nu niet opgezaaid moet worden met deze vraagstelling. Het regelen van goed toezicht op de uitvoering van de werknemersverzekeringen is nu aan de orde, dat lijkt deze leden voor dit moment wel een voldoende taakstelling.

De leden van de RPF-fractie constateren dat enkele interessante aanbevelingen van het interimbestuur van het Ctsv door de regering in beraad worden genomen. Is het de bedoeling dat nog in deze kabinetsperiode een standpunt van de regering tegemoet kan worden gezien? Met name de mogelijkheid van het Ctsv om boetes op te leggen verdient nadere bestudering, gelet op het feit dat directe sanctiemogelijkheden soms ontbreken. Niet uitgesloten is bijvoorbeeld dat het niet volgen van een aanwijzing verder geen of in elk geval niet de gewenste consequenties voor het handelen van de betreffende uitvoeringsorganisatie heeft. Het is de vraag of de minister bereid is in te grijpen als het Ctsv ervan overtuigd is dat daartoe wel degelijk aanleiding bestaat. De leden van de RPF-fractie willen hierbij ook heel nadrukkelijk de vraag aan de orde stellen of het überhaupt wenselijk is dat een ZBO dergelijke vergaande bevoegdheden moet krijgen.

De leden vragen de regering verder om alsnog inhoudelijk te reageren op de suggestie om het toezicht op de uitvoering van de Abw en eventueel ook de Arbeidsvoorzieningswet over te hevelen naar het Ctsv. Zij zien niet in waarom dat buiten het kader van deze wet zou vallen. De positie van het Ctsv wordt toch expliciet in deze wet vastgelegd?

Toezicht ingeval van een holdingconstructie kan zeer gecompliceerd zijn. De leden van de RPF-fractie nodigen de regering uit in te gaan op de inhoudelijke bezwaren die hierbij naar voren kunnen komen.

De leden van de RPF-fractie komen graag bij de behandeling van de Invoeringswet terug op de aanbeveling van de commissie-Van Zijl ten aanzien van een experimenteerartikel.

5.3 Bestuursstructuur van het Ctsv

Als de leden van de fractie van de PvdA deze passage in de memorie van toelichting goed begrijpen, dan stelt de regering hier dat zij de aanbevelingen op dit punt van de commissie-Van Zijl niet overneemt, omdat de interne taak- en verantwoordelijkheidsverdeling een zaak is van het bestuur van het Ctsv. Zien zij dat juist? Is het niet nodig in de ogen van de regering om, gezien de eerdere ervaringen hierover van de kant van de minister, afspraken te maken met het nieuw te benoemen bestuur.

De leden van de D66-fractie merken op dat het college van bestuur uit drie leden zal blijven bestaan. Over de tijdsbesteding wordt in de memorie van toelichting niet gerept. Inmiddels is het via een brief van de staatssecretaris bekend geworden dat het om een voltijd functie (voorzitter) en twee deeltijd functies gaat.

Wat betreft de bestuursstructuur vragen de leden van de RPF-fractie naar ideaalbeeld van de regering terzake. Welke lessen trekt de regering uit de ervaringen met het eerste bestuur?

De leden van de SP-fractie vernemen graag om welke reden in het wetsvoorstel niet meer de bepaling is opgenomen die wel in de geldende OSV staat dat de SER om advies gevraagd moet worden alvorens tot benoeming of ontslag wordt overgegaan.

Met betrekking tot de samenstelling van het bestuur noemt het wetsvoorstel enkele incompatibiliteiten. De leden van de SP-fractie vragen de regering of niet uitgesloten moet worden dat het CTSV in de toekomst een onderkomen wordt voor (ex-)politici door expliciet in de wet de selectiecriteria op te nemen die de commissie-Van Zijl noemt in de achtste aanbeveling van haar rapport?

5.4 De inhoud van het toezicht door het Ctsv

De leden van de fractie van de PvdA vragen een nadere toelichting hoe de minister afstemt met het Ctsv in welke gevallen de door het Ctsv ontwikkelde toetsingskaders vooraf door het Ctsv aan hem ter kennis moeten worden gebracht of ter goedkeuring aan hem moeten worden voorgelegd.

Het Ctsv moet toezicht houden op de doelmatigheid van de uitvoering door middel van rapportage van de SVb, het Lisv en de uitvoeringsinstellingen. Deze leden vragen of niet geregeld moet worden dat de uitvoeringsinstellingen in eerste instantie een relatie hebben met het Lisv en dat hun rapportages over doelmatigheid dus ook ter kennis moeten worden gebracht van het Lisv. Dit laat onverlet dat het Ctsv het toezicht op de doelmatigheid uitvoert.

De leden van de fractie van de PvdA zijn het eens met de constatering dat vanuit de gewenste verantwoordelijkheidsverdeling het minder gewenst is dat het Ctsv de normen vaststelt waaraan een efficiënte uitvoering zal moeten voldoen. Zien deze leden het juist dat hiermee ook bedoeld wordt dat het Ctsv geen eigen beleidsmatige taak heeft ten aanzien van het stellen van regels. Kan de regering ingaan op de eerder wel genoemde taak van «preventief toezicht» door het Ctsv.

De leden van de fractie van de PvdA hebben graag een nadere toelichting op de voornemens van de regering om de discussie over eventuele contra-legem-situaties te voeren als de materiewetten aan de orde zijn. Wel zegt de regering het eens te zijn met de commissie-Van Zijl

dat het wenselijk is experimenten onder bepaalde voorwaarden toe te kunnen staan. Tot nu toe werd de discussie over mogelijke (eerder vaak onwenselijke) contra-legem-situaties meestal geplaatst in het kader van het toezicht. Betekent de opstelling van de regering op deze plaats dat het Ctsv hierin geen rol zal moeten/kunnen spelen? Zegt de regering daarmee ook dat eventuele contra-legem-situaties altijd direct onder het ministeriële toezicht en verantwoordelijkheid zouden moeten vallen. Deze leden zijn geen warme voorstanders van het regelen van contra-legem-situaties, maar zo zij overtuigd kunnen raken van de noodzakelijkheid ervan, dan denken zij dat een eventuele regeling voor deze situaties wel in deze wet thuishoort en expliciet onder ministeriële verantwoordelijkheid moet vallen. Natuurlijk kan de discussie gevoerd worden of en hoe het in welke materiewet nodig is om met eventuele contra-legem-situaties te werken. Zij denken echter dat er dan ook altijd een rol zal zijn voor het Ctsv en mogelijk ook voor het Lisv en de uitvoeringsinstellingen, waarmee regelingen in deze wet op zijn plaats zouden kunnen zijn.

De minister stemt met het Ctsv af in welke gevallen de door het Ctsv ontwikkelde toetsingskaders aan hem ter kennis moeten worden gebracht of ter goedkeuring moeten worden voorgelegd. Kan nu reeds worden aangegeven welke optie in welke situatie van toepassing zal zijn, zo vragen de leden van de VVD-fractie?

De regering stelt, terecht, dat de regelgevende bevoegdheid van het Ctsv wordt beperkt tot het stellen van regels die nodig zijn voor het adequaat uitvoeren van het toezicht. Begrijpen de leden van de VVD-fractie het goed dat het hier, overigens met hun instemming, louter om procedureel en toezicht-technische regels gaat?

De regering acht het minder gewenst dat het Ctsv de normen van een efficiënte uitvoering vaststelt en wil dit door middel van wet- en regelgeving doen. De leden van de VVD-fractie vragen zich of dit niet tot een vergaande bureaucratisering leidt. Wat zijn de overwegingen om de normen in de vorm van kengetallen en dergelijke niet over te laten aan het Ctsv, zolang daarmee niet vooraf beleidsinhoudelijk gestuurd wordt?

Met betrekking tot de doelmatigheid kan het Ctsv onderzoek doen. Daarbij gaat het naar de opvatting van de leden van de VVD-fractie primair om de vraag of de uitvoeringspraktijk beantwoordt aan de doelstellingen van de wetgever? In hoeverre kan het Ctsv voorts naar eigen inzicht onderzoek plegen naar de doeltreffendheid in de zin van het al dan niet voldoende bereiken van de beleidsdoelstellingen van de wetgever?

De leden van de D66-fractie merken op dat zelfstandige informatieverzamelingsstaak bij het Ctsv wordt weggehaald. De leden van de D66-fractie betreuren dit en zullen later in dit verslag er op terugkomen.

De leden van de D66-fractie vragen een verduidelijking op het punt van de normen voor toetsing van de toezichtsinformatie die het Ctsv zou moeten ontlenen aan wet- en regelgeving, algemene beginselen van behoorlijk bestuur, rechtspraak, aan normen en standaarden die elders in het maatschappelijk verkeer gangbaar zijn. Kan de regering daarover wat specifiekere zijn?

De leden van de D66-fractie constateren dat zowel Ctsv, Lisv en SVb, uitvoeringsinstellingen en het ministerie doelmatigheidsonderzoeken kunnen doen. Ook de Algemene Rekenkamer is daartoe op basis van de Comptabiliteitswet bevoegd. Het ligt niet in de rede dat het College zorg draagt voor de coördinatie van het onderzoek op het terrein van uitvoering van sociale verzekeringswetten, zo lezen de leden van de D66-fractie in de memorie van toelichting. Bij wie ligt die taak dan wel?

Het is de leden van de D66-fractie niet helemaal duidelijk wat de regering bedoelt met de noodzaak van gedifferentieerde benadering van doelmatigheidsonderzoek.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat het niet aan het Ctsv is in zijn rapportages of onderzoeksrapporten beleidsaanbevelingen op te nemen. De leden van de D66-fractie onderschrijven daarentegen de opvatting van de commissie-Van Zijl dat effectrapportages onvermijdelijk een beleidsevaluerend element in zich dragen en voor het publieke debat deze rapportages van groot belang zijn als ze afkomstig zijn van een onafhankelijke instantie. De leden van de D66-fractie vragen de regering hierop in te gaan. Waarom kan niet worden gekozen voor een oplossing zoals een overleg vooraf tussen het ministerie en het Ctsv over het jaarlijks uit te voeren onderzoek, waarbij het ministerie marginaal toetst op beleidsevaluerende aspecten?

De leden van de GroenLinks-fractie vragen zich af waarom het Ctsv in de voorgestelde opzet niet de bevoegdheid krijgt om aanbevelingen te doen over zowel beleid als wetgeving. Is niet het Ctsv bij uitstek geschikt en in staat dergelijke aanbevelingen te doen?

Een laatste opmerking betreft eventuele opname van een experimenteerartikel. De regering lijkt de discussie hierover verder voor zich uit te willen schuiven, nu naar de discussie over de nog niet bekende Wet op de reïntegratie. De leden van de fractie van GroenLinks menen echter dat deze discussie eerder een plaats zou moeten krijgen in het onderhavige wetsvoorstel. Kan de regering iets uitvoeriger dan zij in de memorie van toelichting bij de Invoeringswet OSV 97 heeft gedaan de voors en tegens van een experimenteerartikel opsommen?

De leden van de GPV-fractie lezen dat het Ctsv normen voor toetsing van de toezichtsinformatie onder andere ontleent aan het eigen beleid van de uitvoeringsinstantie. Kan de minister uitleggen wat hieronder moet worden verstaan?

5.5 Besluiten die moeten worden voorgelegd aan het Ctsv of die de goedkeuring behoeven van het Ctsv

De leden van de VVD-fractie kunnen zich geheel vinden in de wijziging ten opzichte van de huidige situatie om de normstelling van de «goedkeuring vooraf» over te hevelen naar de minister.

5.6 Het toezichtsbeleid

In de toelichting lezen de leden van de GPV-fractie dat het Ctsv het toezichtsbeleid niet alleen uitvoert, maar ook evalueert. Hoewel het Ctsv hierover verantwoording aflegt aan de minister vinden deze leden dit merkwaardig. Kan de objectiviteit van de evaluatie wel voldoende worden gegarandeerd? Is het niet zuiverder de uitvoering en de evaluatie van die uitvoering in twee verschillende handen te leggen?

5.7 Het afleggen van verantwoording door het Ctsv

Bij eventuele handhaving van de hiervoor reeds van vraagtekens voorziene constructie, dat er sprake is van een ZBO die niet ter verantwoording kan worden geroepen door het parlement en de uiteindelijk toch verantwoordelijke minister, zal moeten worden gewerkt met een informatieprotocol, waarin door het Ctsv onder meer moet worden aangetoond dat het proces van toezicht houden adequaat is opgezet en werkt, aldus de regering. De leden van de VVD-fractie hebben, zeker in die constructie, begrip voor deze eis, maar hoe kan je zoiets in de praktijk meetbaar en verifieerbaar aantonen, zo vragen zij? Dezelfde vraag geldt ten aanzien van de opzet en het naar behoren werken van de eigen organisatie? Dit laatste brengt deze leden op de vraag in hoeverre hiervan in de afgelopen jaren sprake was, waaruit dat meetbaar en verifieerbaar is

gebleken en voor zover daarvan geen sprake was, wat er is gedaan om daarin verbetering te brengen.

De leden van de D66-fractie merken op dat het Ctsv het beleidsplan ter kennisneming aan de minister moet voorleggen om de minister de mogelijkheid te bieden om eventueel preventief bij te sturen. De leden van de D66-fractie vragen welke bevoegdheden de minister daarbij ter beschikking staan. De leden van de D66-fractie vragen of dat de bijsturing ook geldt ten aanzien van het meerjarenprogramma, het plan van werkzaamheden, de begroting, de voortgangsrapportages, jaarverslagen en uitvoeringseffectrapportages. Hoe verhouden de verschillende (beleids)plannen van Ctsv, Lisv, SVB zich tot elkaar?

In de Regeling Rechtmatigheidsverklaring 1995 zijn alleen criteria opgesteld ten aanzien van een toezichtsproduct te weten de accountantsverklaring per sociale verzekeringswet. De commissie-Van Zijl stelt dat door deze smalle invulling het Ctsv als het ware in een bepaalde richting werd gestuurd bij het in praktijk vormgeven van het rechtmatigheidsonderzoek. De leden van de D66-fractie merken op dat het doel van het toezicht was het stimuleren en het zoveel mogelijk garanderen van een ordelijk en controleerbaar financieel beheer bij de uitvoeringsinstanties en vragen de regering of deze doelstelling ook voor dit wetsvoorstel geldt.

De leden van de SP-fractie constateren dat in het kader van het onderzoek door de commissie-Van Zijl door diverse gehoorde deskundigen/getuigen is uiteengezet dat het Ctsv zeer wel rapporten zou mogen maken met een voorspellend karakter. De regering sluit dit in de memorie van toelichting uit. Kan de regering de redenen daarvoor nog eens uiteenzetten?

6. De informatiehuishouding van de sector sociale verzekeringen

6.1 Inleiding

De leden van de D66-fractie ondersteunen het voorstel om het Lisv een centrale rol te geven bij de inrichting en vormgeving van de informatiehuishouding in de sector werknemersverzekeringen. Deze leden verwijzen naar het rapport Premieheffing en -inning door belastingdienst en bedrijfsvereniging van de Algemene Rekenkamer, waarin wordt gepleit voor het gebruik van gegevens van de Belastingdienst ook door de bedrijfsverenigingen. Hoe verhoudt een en ander zich tot elkaar?

Overigens vragen de leden van de D66-fractie of met betrekking tot de standaardisatie van het gegevensverkeer niet alleen rekening zal worden gehouden met vermindering van administratieve lastendruk van werkgevers en met vermindering van het aantal in te vullen formulieren door uitkeringsgerechtigden.

De leden van de RPF-fractie hebben er met instemming kennisgenomen van het streven van de regering de noodzakelijk informatie-uitwisseling te optimaliseren. In dit kader vragen zij aandacht voor hun suggestie in het verslag bij wetsvoorstel 24 758 (WAZ) om een soort centrale gegevensbank op te richten en daarbij gebruik te maken van geüniformeerde computersystemen. Alle organisaties die zijn betrokken bij de uitvoering van sociale verzekeringswetten zouden de administratie van hun gegevensbeheer kunnen bundelen in deze centrale gegevensbank, waardoor bijvoorbeeld een soort «front-office» wordt opgericht. De regering achtte deze vraag in het kader van het voorliggende wetsvoorstel meer op haar plaats dan bij het wetsvoorstel WAZ. Deze leden vragen dan ook nadrukkelijk in dit verband: is een dergelijke opzet niet veel efficiënter dan de nu voorgestelde regeling?

In het verlengde hiervan informeren de leden van de RPF-fractie in hoeverre in het voorliggende wetsvoorstel is ingespeeld op de huidige situatie. Is bijvoorbeeld rekening gehouden met het feit dat aan massale gegevensverstrekkingen forse kosten zijn verbonden en dat het soms de nodige moeite kost om gegevens te genereren? Wil de regering ook reageren op de stelling dat de bepalingen ten aanzien van de gegevensuitwisseling gezien vanuit het oogpunt van handhaving een sterk beperkende werking hebben? Wegen de voordelen van deze opzet op tegen de nadelen?

6.2 Verzekerenadministratie

Ten aanzien van de Verzekerenadministratie (VZA) volstaan de leden van de VVD-fractie met het betuigen van hun instemming met hetgeen de regering dienaangaande aan beleidsinzet heeft.

Tijdens de discussie over het Algemene Rekenkamerrapport Premieheffing en -inning door Belastingdienst en Bedrijfsverenigingen is de vraag gesteld of er in de belastingwetten en sociale verzekeringswetten niet tot een gelijkkluidend loonbegrip kan worden gekomen. Er is door de aanwezige bewindslieden een toezegging gedaan om dit nader te onderzoeken. De leden van de D66-fractie vragen hoe het met dit onderzoek staat.

De leden van de SGP-fractie nemen kennis van de opvatting van de regering dat de kwaliteit van de VZA verbeterd moet worden. Zij vragen de regering concreet te maken op welke tekortkomingen in de huidige VZA impliciet wordt gedoeld.

De leden van de GPV-fractie vragen of de reden dat uitvoeringsinstellingen pas in het jaar 2000 een erkenning kunnen krijgen samenhangt met het feit dat de regering verwacht dat de vernieuwing van de VZA pas per 1 januari 2000 zal zijn afgerond.

6.3 Gegevensuitwisseling

De leden van de D66-fractie constateren dat in het onderhavige wetsvoorstel wijzigingen worden voorgesteld omtrent de technische en organisatorische aspecten van het gegevensverkeer. Deze leden gaan er vanuit dat er nooit vertrouwelijke en/of privacygevoelige gegevens geregistreerd worden in de GVI.

Met betrekking tot de registratie van gegevens willen de leden van de D66-fractie nog het volgende opmerken. De Wet persoonsregistraties stelt beperkingen aan het gebruik van persoonsgegevens van onder andere verzekeren. Deze leden willen hier benadrukken dat de bescherming van privacygevoelige gegevens moet worden gewaarborgd. Graag een reactie van de regering.

6.4 Informatievoorziening

De leden van de VVD-fractie constateren dat naar de mening van de regering er goede redenen zijn om de informatietaak van het Ctsv over te dragen aan Lisv en SVb. Zien de leden van de VVD-fractie het juist dat het dan gaat om informatie ten behoeve van de uitvoering zelf, van het toezicht en van de beleidsformulering? Is het dan ook zo dat het initiëren van het onderzoek naar en de verzameling van de relevante informatie dientengevolge bij respectievelijk de uitvoering (Lisv), het toezicht (Ctsv) het beleid (minister) ligt? Betekent dat, dat het Lisv niet naar eigen inzicht beleidsgericht onderzoek kan initiëren. Indien deze leden dat niet juist zien, aan de hand van welke criteria bepaalt het Lisv dan welke onder-

werpen zij op welk moment onderzoekt en wat is dan de rol van de informatie-ontvangers (lees Ctsv en minister daarbij)? Hoe kan worden bereikt, dat binnen de praktische onderzoeksmogelijkheden en -prioriteiten van het Lisv toch op de gewenste momenten de door het Ctsv en de minister gewenste informatie beschikbaar is?

De regering acht het niet noodzakelijk dat een rechtstreekse informatievoorziening door uitvoeringsorganen aan het parlement bij wet wordt vastgelegd. Dat brengt de leden van de VVD-fractie op de vraag op hoeverre de regering het mogelijk acht, dat het parlement zich (desalniettemin) rechtstreeks wendt tot het Lisv als onderzoeksinstituut.

De leden van de fractie van D66 constateren dat er wordt voorgesteld om het Lisv een centrale rol te geven bij de inrichting en vormgeving van de informatiehuishouding in de sector werknemersverzekeringen. Het Lisv heeft tot taak er voor te zorgen dat de informatiehuishouding zodanig is ingericht dat alle betrokken partijen, onder andere het Ctsv, op een doelmatige wijze kunnen beschikken over de informatie die nodig is in verband met de uitvoering van de werknemersverzekeringen. In paragraaf 6.6.1 wordt vervolgens gesteld dat de minister en het Ctsv ook eisen kunnen stellen aan de inhoud en de opzet van de informatievoorziening van het Lisv en de SVb. De informatietaak heeft betrekking op informatie die een beschrijving geeft van de uitvoering en de effecten van respectievelijk de werknemersverzekeringen en de volksverzekeringen (bijvoorbeeld informatie met betrekking tot de effecten van handhavings- en reïntegratie-inspanningen). In paragraaf 6.6.2. wordt gewezen op de algemene bevoegdheid van het Ctsv om het Lisv en de SVb aanwijzingen te geven. De taak van het Ctsv is toezicht houden op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitvoering. Uit paragraaf 6.7. blijkt dat met betrekking tot het doen van onderzoek het Ctsv slechts onderzoek verricht voorzover noodzakelijk is voor een doel- en rechtmatige uitvoering van wetten. Het doen van onderzoek door het Lisv en de SVb blijft beperkt tot hun verantwoordelijkheden voor de uitvoering en het ministerie doet onderzoek naar de onderbouwing en evaluatie van beleid en wetgeving. Bij dat laatste staat de effectiviteit van beleid centraal. Dit bovenstaande leidt voor de fractie van D66 tot een aantal vragen. De leden van de fractie van D66 vragen of de constatering juist is dat het Ctsv geen onderzoek meer mag doen naar de effecten van beleid. Deze leden vragen de regering of het doen van effectrapportages tot de (kern)taken van een toezichthoudende instantie behoort. En zo ja, hoe verhoudt zich dit dan tot de opmerking in de memorie van toelichting (paragraaf 6.7) dat «het Ctsv geen onderzoek verricht gericht op vraagstellingen rond beleidsalternatieven doch zich uitsluitend richt op doel- en rechtmatigheid van activiteiten van de SVb en het Lisv? Deze leden vragen de regering ook of het doen van onderzoek naar de effectiviteit van de uitvoering zowel tot de taken van het Lisv en SVb en als het Tica kan behoren.

De leden van de D66-fractie vragen aandacht voor het volgende. In de voorstudie van de rijksuniversiteit Groningen wordt als uitgangspunt gesteld dat het orgaan dat een bevoegdheid heeft tot interventie of correctie zelf de daarvoor benodigde gegevens verwerft, al dan niet mede op basis van zelfrapportage door de onder toezicht gestelde. Er wordt bovendien gesteld dat controle gediend is bij een onafhankelijke systematische gegevensverzameling en beoordeling van taken door het zelfstandige bestuursorgaan. De regering wil de informatievoorzieningstaak overhevelen naar het Lisv. De leden van de D66-fractie vragen hoe het Ctsv dan nog in staat zal zijn onafhankelijk gegevens te verzamelen en daardoor de taken van het Lisv te kunnen beoordelen. Bovendien constateren de leden van de D66-fractie dat er in de Tweede Kamer behoefte bestaat aan rechtstreekse informatie over de ontwikkeling van het proces dat met nieuwe sociale zekerheidswetgeving is beoogd, zowel

in kwantitatieve als in kwalitatieve zin en met deze taak het onafhankelijke toezichtsorgaan te belasten.

Gelet op de behoefte die bij de Kamer bestaat om de informatievoorziening te verruimen en het controlerend instrumentarium van de Kamer te verbeteren, vinden de leden van de D66-fractie nog steeds dat er een rechtstreekse informatieverzameling via het onafhankelijke toezichtsorgaan zou moeten plaatsvinden. De leden van de D66-fractie vragen of deze aspecten niet opwegen tegen de argumenten die de regering hanteert om de informatietaak over te hevelen naar het Lisv.

De leden van de D66-fractie lezen op blz. 54 van de memorie van toelichting dat het niet alleen gaat om informatievoorziening over de inrichting en het verloop van uitvoeringsprocessen, gegevens over premies, uitkeringen en uitvoeringskosten, aantal en achtergrondkenmerken van werkgevers, verzekerden en uitkeringsgerechtigden, maar ook over effecten van handavings- en reïntegratie-inspanningen. De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe het Lisv dat als taak heeft het bevorderen dat personen die een uitkering ontvangen worden ingeschakeld in het arbeidsproces ook tegelijkertijd de informatieverstrekker kan zijn van de effecten van reïntegratie-inspanning. Naar de mening van de D66-fractie dreigen hier verantwoordelijkheden door elkaar te gaan lopen en de onafhankelijkheid van de informatievoorziening in het geding te komen. De leden van de D66-fractie vragen de regering hierop in te gaan.

De leden van de D66-fractie maken zich zorgen over de verviervoudiging van de onderzoekstaken. Zowel Lisv, de SVb als en het Ctsv hebben onderzoekstaken alsook het ministerie. De leden van de D66-fractie vragen zich af of de onderzoeksfuncties nog wel zo helder onderling te onderscheiden zijn en vragen dit aan de hand van een concreet voorbeeld uiteen te zetten, bijvoorbeeld doelmatigheid van reïntegratietaken, of het mogelijk is dat Ctsv, Lisv, SVb en het ministerie een onderzoek kunnen entameren en of alle onderzoeken beleidsevaluerend zijn? Wie is nu waar verantwoordelijk voor en wie bepaalt de aard en het onderwerp van de onderzoeken?

7. Financieel-technische aspecten

7.1 Budgettering en contractering

De leden van de CDA-fractie vragen op basis waarvan toetst het Ctsv het niveau van de uitvoeringskosten (naar aanleiding van hetgeen op blz. 58 van de memorie van toelichting wordt gesteld). Hoe dient gehandeld te worden, indien door wetwijziging van een werknemersverzekering de uitvoering duurder gaat worden?

De leden van de VVD-fractie constateren dat het Lisv de overeenkomst met het uitvoeringsorgaan sluit en het Ctsv informeert over de inhoud van de overeenkomst, opdat het Ctsv zich een beeld kan vormen van de totale uitvoeringskosten van de uitvoeringsinstellingen. Deze leden vragen zich af wat de zinvolheid is van een dergelijke melding, aangezien het Ctsv geen invloed heeft op de inhoud van het contract. Mag er niet van worden uitgegaan dat het Lisv zelf inzicht heeft in het totaal van de kosten en zich bewust is van de noodzaak tot beperking daarvan? Kan niet worden volstaan met een jaarlijks totaaloverzicht en beoordeling door het Ctsv?

De leden van de D66-fractie merken op dat de uitvoeringskosten van sectorraden niet afzonderlijk worden gebudgetteerd. De diensten worden tegen kostprijs vergoed. De leden van de D66-fractie gaan er vanuit dat de kostprijs sober wordt vastgesteld en niet op basis van ruime vakantie-gelden, zoals die nu gelden in de bestuursorganen van de sociale zekerheid. Zij vragen een reactie van de regering hierop.

De leden van de SGP-fractie zien gaarne een nadere toelichting tegemoet op de aangegeven verwachting van de kant van de regering, dat een goed en effectief beleid op het gebied van reïntegratie en fraudebestrijding zal leiden tot een daling van de uitkeringslasten die groter is dan de stijging van de uitvoeringskosten. Waarop is die verwachting gebaseerd? Kan deze verwachting geïllustreerd worden aan de hand van meer concrete cijfers?

7.2 Begrotings- en jaarverantwoordingscyclus

Bij de beschrijving van de begrotingscyclus wordt naar het oordeel van de leden van de VVD-fractie nog eens duidelijk, dat er in de taakverdeling toch wel sprake is van een vreemde figuur: het Lisv is officieel de contractspartij voor alle uitvoeringsorganisaties, maar de sectorraad onderhandelt en het Ctsv beoordeelt het totaalresultaat. Het Lisv zit er bij en kijkt er naar. Hiermee onderstrepen deze leden nog eens hun kanttekeningen bij de rol van de sectorraden en de rapportages aan en beoordeling door het Ctsv.

De begroting van het Lisv dient te worden voorgelegd aan het Ctsv. Het jaarplan van werkzaamheden van de Lisv aan de minister. Hoewel het in beginsel wel mogelijk, maar niet aan te bevelen is om een jaarplan goed te keuren zonder de bijbehorende begroting te kennen, is het niet goed mogelijk een begroting goed te keuren zonder de bijbehorende activiteiten te kennen. Met andere woorden, de in dit wetsvoorstel gescheiden beoordeling door verschillende instanties van begroting en jaarplan is niet logisch. De leden van de VVD-fractie verzoeken de regering deze onderdelen van het wetsvoorstel te heroverwegen. Hetzelfde geldt overigens voor de SVb.

7.3 Het financiële verantwoordingsproces

De leden van de fractie van D66 merken op dat het in deze paragraaf het niet alleen gaat over de rechtmatigheid van uitgaven en ontvangsten, maar ook over de rechtmatigheid van het financiële proces. Ook in de Regeling Rechtmatigheidsverklaring is aandacht voor het financiële proces: de opzet en werking van de administratieve organisatie en van interne controle bij de uitvoeringsorganisaties zijn onderwerpen die als objecten van accountantscontrole aan bod komen in het rechtmatigheidsonderzoek door het Ctsv. De interne accountants van de uitvoeringsinstellingen, het Lisv en SVb controleren de rechtmatigheid van het financiële proces, externe accountants stellen een verklaring van getrouwheid op bij de jaarrekening, volgens de toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel. De leden van de fractie van D66 vragen de regering of deze procedure voldoende is vastgelegd in artikel 83. In de toelichting staat dat het Ctsv de rechtmatigheid van het financiële proces beoordeelt. Dit sluit aan bij artikel 83, waarin alleen maar gesproken wordt over verklaringen van rechtmatigheid van uitgaven en ontvangsten, niet van de rechtmatigheid van het financieel beheer. Overigens gaat de memorie van toelichting niet in op de wenselijkheid van de rechtmatigheidsoordelen die het Ctsv per uitvoeringsinstantie opstelt (blz. 46 van het rapport van de commissie-Van Zijl). Graag een reactie van de regering.

De leden van de fractie van D66 vragen de regering hoe zij aankijken tegen de paragraaf over het rechtmatigheidsonderzoek in het rapport van de commissie-Van Zijl, en of zij van mening zijn dat artikel 83 in de OSV 1997 een voldoende basis biedt voor verbeteringen bij uitvoeringsorganisaties, welke kunnen bijdragen aan de rechtmatige uitvoering van wetten. Een beroep op de Regeling Rechtmatigheidsverklaring lijkt geen afdoende antwoord, daar de Regeling sinds 1995 bestaat en ondanks dat

volgens het rapport van de commissie-Van Zijl sprake is van te weinig verbeterimpulsen.

De leden van de GPV-fractie constateren dat het toezicht op rechtmatigheid door het Ctsv volgens de eisen van de Regeling Rechtmatigheidsverklaring van februari 1995 zal plaatsvinden. In het rapport van de commissie-Van Zijl wordt geconcludeerd dat er van het door het Ctsv uitgevoerde rechtmatigheidsonderzoek «weinig concrete verbeteringsimpulsen richting uitvoeringsinstanties vanuit gaan». Deze GPV-leden vragen of de minister verwacht dat onder het huidige voorstel deze verbeteringsimpulsen wel zullen uitgaan.

Tevens vragen de aan het woord zijnde GPV-leden of het vanuit het oogpunt van zuiverheid wenselijk is dat het Ctsv ook een oordeel geeft over de eigen uitgaven en ontvangsten.

8. Effecten bedrijfsleven

De leden van de RPF-fractie hebben kennisgenomen van de uitvoeringskosten sociale verzekeringen. Zij zouden graag vernemen hoe de kosten van het ABP/UZO zich hebben ontwikkeld.

9. Financiële aspecten

De leden van de VVD-fractie constateren dat bij de beschouwing over de effecten voor de uitvoeringskosten in relatie tot de overgang van de informatietaak naar het Lisv wordt gesproken over het vervallen van 5 fte's. In de eerste plaats komt dit aantal de leden van de VVD-fractie als zeer gering voor. Voorts veronderstellen zij ook een financieel effect door de beperking van uitbesteed onderzoek. Zij willen graag een nadere toelichting.

ARTIKELN

Artikel 2

De leden van de fractie van de PvdA denken dat het ook nodig is dat de minister aanwijzingen van algemene aard kan geven aan het Lisv en de SVb.

Artikel 5

De leden van de D66-fractie constateren dat de regering voorstelt de leden van het bestuur voor een periode van ten hoogste vier jaar worden benoemd. Deze leden vragen de regering of er een minimum periode van benoeming is?

Artikel 7

De leden van de D66-fractie constateren dat de rechtspositieregeling een algemeen verbindend voorschrift is, waarin de waardering van de desbetreffende publieke functie tot uitdrukking komt. Deze leden vragen de regering of ook de persoonlijke kwaliteiten en omstandigheden tot uitdrukking kunnen komen in de rechtspositieregeling?

Artikel 8

De leden van de fractie van D66 vragen de regering of er problemen zijn te verwachten met betrekking tot de mogelijkheid van mandatering van bevoegdheden in de tijd dat het onderhavige wetsvoorstel in werking is

getreden terwijl, de wet tot aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht nog niet in werking is getreden.

De leden van de D66-fractie vragen de regering welke rechten, en door wie, er zijn te ontleen aan het bestuursreglement van het Ctsv.

Artikel 9

De leden van de fractie van de PvdA vragen of ten aanzien van de leden van commissies niet dezelfde onverenigbaarheden moeten gelden als genoemd in artikel 6.

Artikel 11

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de rapportage van de uitvoeringsinstellingen niet via het Lisv zou moeten lopen.

De leden van de fractie van D66 vragen de regering waarom is gekozen voor de datum van 1 augustus voor het indienen van het plan van werkzaamheden voor het komend jaar en voor het aanbieden van de jaarrekeningen, jaarverslagen, rechtmatigheidsverklaringen en de doelmatigheidsrapportage voor de datum van 1 november is gekozen.

Artikel 16

De leden van de fractie van D66 vragen de regering of dit artikel ook betrekking heeft op onderzoek naar de toekenning, herziening, intrekking of heropening van een arbeidsongeschiktheidsuitkering?

De leden van de D66-fractie vragen de regering of het Lisv een verzoek van het Ctsv om personeelsleden ter beschikking te stellen mag weigeren en zo ja, op welke gronden?

Artikel 13

De leden van de fractie van de PvdA vragen of alle contacten van de minister met Lisv en SVb via het Ctsv moeten gaan. Of is dat niet de strekking van dit artikel?

Artikel 14

De leden van de PvdA-fractie vragen waarom de minister geen aanwijzingsbevoegdheid heeft ten aanzien van het Lisv en de SVb.

Is de conclusie van de leden van de fractie van D66 juist, dat een aanwijzing van het Ctsv wel indirect betrekking kan hebben op een enkele individuele verzekerde, uitkeringsgerechtigde of werkgever?

Artikel 20

De leden van de fractie van de PvdA vragen of ten aanzien van de benoeming van leden van het bestuur van de SVb niet de zelfde onverenigbaarheden moeten gelden als geregeld in artikel 6 voor het Ctsv-bestuur.

Artikel 22

De leden van de PvdA-fractie vragen of ten aanzien van het vijfde lid niet ook een (adviserende?) rol van het Ctsv is voorzien.

Artikel 25

De leden van de PvdA-fractie vragen of hierin niet geregeld moet worden dat de samenwerking via het SWI-project geregeld kan/moet worden.

Artikel 31

De leden van de fractie van de PvdA vragen of ten aanzien van de benoeming van leden van het bestuur van het Lisv niet dezelfde onverenigbaarheden moeten gelden als geregeld in artikel 6 voor het Ctsv-bestuur.

Artikel 32

De leden van de D66-fractie constateren dat de regering voorstelt de leden van het bestuur (inclusief de voorzitter, artikel 31) voor een periode van ten hoogste vier jaar worden benoemd. Deze leden vragen de regering of er een minimum periode van benoeming is.

Artikel 34

De leden van de fractie van de PvdA vragen of ten aanzien van het vijfde lid niet ook een (adviserende?) rol van het Ctsv is voorzien.

Artikel 36

De leden van de D66-fractie constateren dat het Lisv elk jaar voor 1 augustus een plan van werkzaamheden aan de minister dient aan te bieden. Dit plan wordt ook ter kennis gesteld aan het Ctsv. Het Ctsv moet op haar beurt ook een plan van werkzaamheden voor 1 augustus aan de minister aanbieden. Het Ctsv kan dus het plan van werkzaamheden van het Lisv niet meer betrekken bij het maken van haar eigen plan van werkzaamheden, terwijl dit op grond van artikel 10 van deze wet van belang kan zijn. Deze leden vragen aan de regering of dit problemen op kan leveren.

De leden van de RPF-fractie informeren of het de bedoeling is dat het Lisv de bedoelde kwaliteitseisen zelf zal formuleren. Zo ja, op welke wijze zal daaraan gestalte worden gegeven door het Lisv?

Artikel 39

Na het eindigen van de overeenkomst als bedoeld in artikel 41 zijn die rechtspersonen geen uitvoeringsinstellingen meer, indien geen nieuwe overeenkomsten zijn gesloten. De leden van de D66-fractie vragen de regering of er overgangsregelingen nodig zijn in verband met het overdragen van de taken van de voormalige uitvoeringsinstellingen.

Artikel 41

De leden van de PvdA-fractie vragen waarom in het vijfde lid gesproken wordt over het stellen van regels ter bevordering van concurrentie tussen de uitvoeringsinstellingen, terwijl op blz 17 van de memorie van toelichting al een nadere invulling van die regels gegeven wordt. Was het niet beter die regels in de wet op te nemen?

De leden van de D66-fractie vragen de regering om aan te geven wie er eindverantwoordelijkheid heeft wanneer een uitvoeringsinstelling werkzaamheden, waarvan de minister op grond van artikel 40 heeft

geregeld dat die niet mogen worden verricht door andere rechtspersonen of natuurlijke personen zonder toestemming van het Lisv, door andere rechtspersonen of natuurlijke personen laat verrichten zonder schriftelijke toestemming van het Lisv.

De leden van de SGP-fractie maken met betrekking tot artikel 41 een redactionele opmerking. Is het niet juist te spreken over «jaarovereenkomsten» of «overeenkomsten, die voor een jaar worden aangegaan»? De huidige wettekst «jaarovereenkomsten die voor een jaar worden aangegaan» lijkt deze leden een tautologie.

Artikel 47

Het is de leden van de fractie van D66 niet geheel duidelijk aan de hand van welke gegevens het Lisv de identiteit mag vaststellen. In artikel 47 staat dat het Lisv aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht de identiteit van verzekerden en uitkeringsgerechtigden vaststelt. In artikel 87, vierde lid, staat dat een ieder op verzoek van onder andere het Lisv inzage op een op hem betrekking hebbend document, als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht of een geldig rijbewijs als bedoeld in artikel 9, eerste lid 1, van de Wegenverkeerswet, moet verstrekken voor zover dit redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van wetten door de desbetreffende rechtspersoon. Graag een reactie van de regering.

Artikel 48

De leden van de PvdA-fractie vragen of bij de toestemmingverleningen door de minister in dit artikel niet ook een rol voor Lisv en Ctsv is voorzien.

Artikel 56

De leden van de D66-fractie vragen de regering of een sectorraad onbeperkt adviezen mag geven aan het Lisv en of de kosten daarvan steeds moeten worden vergoed of dat het Lisv in de regels die zij hieromtrent kan vaststellen de hoeveelheid van het aantal adviezen kan beperken?

Artikel 61

Dit artikel regelt dat de minister in een besluit tot intrekking van de erkenning voor zover nodig de gevolgen van die intrekking regelt. De leden van de D66-fractie vragen de regering wat de gevolgen van een intrekking kunnen zijn en wat er allemaal geregeld moet worden.

Artikel 62

De leden van de D66-fractie constateren dat de minister een rechtspersoon kan oprichten indien uit particulier initiatief geen rechtspersoon zou voortkomen. Deze leden vragen de regering of hier wordt bedoeld dat er geen overeenstemming is om een sectorraad op te richten of dat er wordt bedoeld dat er helemaal geen initiatief wordt genomen of beide.

Artikel 83

De leden van de fractie van D66 constateren dat op hoofdlijnen de huidige (artikel 89) en de nieuwe OSV (artikel 83) voor wat betreft het rechtmatigheidstoezicht door het Ctsv overeenkomen:

- het Ctsv dient jaarlijks voor 1 november over het voorgaande jaar een verklaring aan te bieden aan de minister over de rechtmatigheid van uitgaven en ontvangsten verbijzonderd naar wet;
- de minister kan regels stellen omtrent de reikwijdte en strekking van deze verklaring;
- de minister brengt zijn oordeel over de rechtmatigheidsverklaring ter kennis van de Staten-Generaal.

De toelichting bij de beide artikelen biedt nauwelijks aanvullende informatie. De Regeling Rechtmatigheidsverklaring van 16 maart 1995 bevat de huidige eisen aan de rechtmatigheidsverklaring. De regeling is toegespitst op de eisen aan de accountantsverklaring die onderdeel uitmaakt van de rechtmatigheidsverklaring. De controle-objecten voor de accountantscontrole door het Ctsv staan opgesomd in rapport van de commissie-Van Zijl. Vooralsnog blijven de eisen in de bovengenoemde regeling gehandhaafd. Het voornemen bestaat de regeling te evalueren, waarna aanpassingen volgen. De leden van de fractie van D66 vragen wanneer deze regeling wordt geëvalueerd.

Een verschil tussen beide wetsvoorstellen is wel dat in het algemeen deel van de toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel meer aandacht is voor de toezichtsproducten van het Ctsv, waaronder de rechtmatigheidsverklaring en voor het financiële verantwoordingsproces. Graag een reactie van de regering.

De leden van de fractie van D66 vragen de regering waarom de uitvoeringsinstellingen pas voor 1 juli te rapporteren en niet voor 1 mei, zoals de departementale accountantsdiensten? Waarom dient het Ctsv pas voor 1 november te rapporteren en niet zoals de Algemene Rekenkamer uiterlijk op 1 september? Wat betekent «verbijzonderd» naar de verschillende wetten? Gaat het om aparte accountantsverklaringen per wet? Wat is de betekenis van rechtmatigheidsverklaringen van de interne accountants van de uitvoeringsinstellingen? Waarom stellen externe accountants slechts verklaringen van getrouwheid en niet van rechtmatigheid op? Beoordelen de interne accountants van de uitvoeringsinstellingen ook de doelmatigheid van financiële processen? Het Ctsv verzorgt «vanuit de accountantsdiscipline» de rechtmatigheidsverklaring. Betekent dat dat de rechtmatigheidsverklaring wordt opgesteld door accountants? Graag een reactie van de regering op bovenstaande vragen.

De leden van de RPF-fractie vragen op grond waarvan de regering verwacht dat dit artikel een voldoende basis biedt voor verbeteringen bij uitvoeringsorganisaties die kunnen bijdragen aan de rechtmatige uitvoering van wetten.

Artikelen 98 tot en met 100

De leden van de fractie zijn zeer tevreden over het feit dat ook schriftelijke toestemming moet worden gegeven voor de gegevensverstrekking door de sociale verzekeringsinstellingen aan pensioenfondsen en vut-fondsen. Deze leden vragen de regering of niet wordt bedoeld dat dan de gegevensverstrekking op dezelfde manier wordt geregeld als de gegevensverstrekking aan de in het tweede en derde lid van artikel 99 bedoelde instanties.

De leden van de SGP-fractie constateren een discrepantie tussen de toelichting op artikel 98 en de wettekst. In de toelichting is sprake van een tweede en derde lid, die niet in de wettekst zijn terug te vinden. Wel is de tekst van artikel 98 aangeduid als lid 1. Is hier sprake van een misverstand of ontbreken er enkele gegevens?

De voorzitter van de commissie,
De Jong

De wnd. griffier van de commissie,
Nava

